

vergadering **C170**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 15 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de delegatie van de taliban in Oslo en de gesprekken ermee – 1484 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de mensenrechten in Afghanistan – 1562 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onrust in Burkina Faso – 1488 (2021-2022)	10
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de diversificatie van de Europese gasbevoorrading via Qatar – 1516 (2021-2022)	12
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de installatie van de nieuwe Nederlandse regering – 1544 (2021-2022)	15
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het rapport van Amnesty International over de Israëliëse apartheid tegen Palestijnen – 1661 (2021-2022)	18
VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Expo 2025 in Osaka – 1756 (2021-2022)	21
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de minister-president van Noordrijn-Westfalen – 1757 (2021-2022)	25
VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de economische gevolgen voor Vlaanderen van de oplopende spanningen met Rusland – 1758 (2021-2022)	28

- VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beslissing van Noord-Ierland om geen douanecontroles uit te voeren aan de grens met Groot-Brittannië
– 1760 (2021-2022) 31
- VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de rol van imec in de Europese Chips Act
– 1761 (2021-2022)
- VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Europese Chips Act en de rol van Vlaanderen daarin
– 1793 (2021-2022) 34
- VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onderhandelingen over een nieuw Europees migratiebeleid onder Frans EU-voorzitterschap
– 1791 (2021-2022) 41

**VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de delegatie van de taliban in Oslo en de gesprekken ermee
– 1484 (2021-2022)**

**VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de mensenrechten in Afghanistan
– 1562 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister-president, ik heb inderdaad nogmaals een vraag ingediend over de acute toestand in Afghanistan. De vraag is intussen drie weken oud en ik heb dan ook een update gemaakt van de initiële vraag om uitleg.

Ik start met te verwijzen naar de resolutie die we in Vlaams Parlement unaniem hebben goedgekeurd over de bescherming van gendergelijkheid en vrouwen- en meisjesrechten in het kader van de intra-Afghaanse vredesonderhandelingen. Die tekst blijkt nog bijzonder actueel.

Sinds de taliban de macht overnamen, bereikten ons voortdurend verontrustende berichten over hoe de vrijheid van vrouwen en mensenrechten in het algemeen worden ingeperkt. Zo blijkt bijvoorbeeld de toegang tot school of werk voor veel meisjes en vrouwen bijzonder moeilijk en geldt voor hen ook een verbod op langeafstandsreizen of alleen reizen. Ook wordt aan de televisiezoekers gevraagd om geen soaps uit te zenden waarin vrouwen meespelen. Een tweetal weken geleden werden nog twee vrouwenrechtenactivistes ontvoerd en gevangengenomen.

Naast die situatie over de mensenrechtenschendingen is er natuurlijk ook de grote humanitaire crisis. Het is door die humanitaire crisis dat een delegatie van de taliban eind januari naar Europa kwam. Vijftien mannen kwam naar Oslo voor een driedaagse gespreksronde met mensen- en vrouwenrechtengroeperingen en met westerse diplomaten uit onder meer Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk Italië en de Europese Unie. Er werd benadrukt – en dat is bijzonder belangrijk – dat dit bezoek absoluut geen erkenning inhoudt van het beleid van de taliban.

Intussen weten we ook uit persartikels dat daar geen concrete overeenkomsten zijn gesloten. Het Westen heeft herhaald dat mensenrechten en specifiek ook het onderwijs voor vrouwen en meisjes een absolute voorwaarde zijn voor het verderzetten van de humanitaire hulp. Dat blijkt ook enig effect te hebben, want begin februari kondigden de taliban aan dat zij enkele openbare universiteiten opnieuw zouden openen en dat ook vrouwen colleges kunnen bijwonen, weliswaar gescheiden van hun mannelijke collega-studenten. Middelbare scholen zouden eind maart opnieuw mogen starten, al was de minister van Onderwijs daar toch nog wat vaag over.

Ondanks deze positieve geluiden zijn er toch nog altijd heel wat vragen. Want de deur openen voor onderwijs is één ding, maar wat met de leerstof? Hoe zwaar zouden de taliban daar hun stempel drukken en welk perspectief is er voor deze vrouwen na de studies? Het zijn ook nog maar 6 van de 34 universiteiten die heropenen, waaronder geen enkele in Kaboel. We zitten dus nog met een aantal bezorgdheden.

Minister-president, hoe staat u tegenover de gesprekken van de taliban met de vertegenwoordigers uit het Westen? Weet u hoe de gesprekken met die vertegenwoordigers zijn verlopen en de gesprekken met de mensen- en vrouwenrechten-groeperingen?

De taliban hoopten met hun bezoek aan Europa uiteraard meer hulp los te krijgen voor de humanitaire crisis in het land, zoals het vrijgeven van de banktegoeden. We zien een enorme hongersnood en een economische achteruitgang. Ik verwijs ook naar uw antwoord op de vraag van collega Nachtergaele waarin u aangaf dat u het standpunt van de EU om geen ontwikkelingshulp te verlenen via het talibanregime ondersteunt. Ik veronderstel dat dit het standpunt blijft van Vlaanderen.

Op het overleg in Oslo werden onderwijs voor iedereen en mensenrechten als absolute voorwaarde gekoppeld aan het krijgen van deze hulp. Hoe wordt dit nu verder opgevolgd?

Werd de situatie van de twee ontvoerde vrouwenrechtenactivisten besproken? Kunt u daar iets meer over vertellen?

Op welke manieren dringt Vlaanderen aan op maximale bescherming van gendergelijkheid en vrouwen- en meisjesrechten in Afghanistan, zoals ook gesteld in de goedgekeurde resolutie?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, de actiegroep Human Rights Watch, in samenwerking met OutRight Action International, publiceerde recent een rapport waaruit blijkt dat de situatie voor mensen uit de lgbtq+-gemeenschap en andere minderheden in Afghanistan sterk verergerd is. Daarnaast is het ook al langer bekend dat de situatie voor vrouwen in Afghanistan, waarover we hier enige tijd geleden een voorstel van resolutie goedkeurden, eveneens achteruitgaat.

De actiegroepen rapporteerden, op basis van interviews over het hele land, over verschrikkelijke situaties in Afghanistan. Het gaat dan over onderdrukking, mishandeling, verkrachtingen, executies, verstoting door familie, enzovoort. Zo was er het verhaal van Ali A., die als jonge homoseksueel moest onderduiken, niet alleen voor de taliban, maar ook voor zijn eigen vader. Zijn broer had zijn geaardheid bekendgemaakt bij zijn ouders. De vader van Ali nam daarom contact op met de taliban om mee zijn zoon op te zoeken en te bestraffen. De jongen werd tot schande van de familie gemaakt. We weten dat dit vaker gebeurt.

Het verhaal van Ali en talloze andere persoonlijke verhalen komen enkel tot bij ons via actiegroepen die het veld ingaan. Lokale media worden onderdrukt en kunnen daarom niet berichten over deze verhalen. Het rapport van Human Rights Watch toont echter aan dat de Afghaanse minderheden dringend hulp nodig hebben.

Minister-president, bent u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in Afghanistan en dus ook van het rapport van Human Rights Watch? Welke mogelijkheden ziet u om deze minderheden in Afghanistan te ondersteunen? Welke diplomatieke kanalen ziet u om de bezorgdheden aan te kaarten? Op welke manier kan Vlaanderen eventueel in Afghanistan ngo's die zich voor mensenrechten inzetten ondersteunen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Talpe, tot op heden ontving ik nog geen uitgebreide terugkoppeling over hoe de gesprekken zijn verlopen. Vlaanderen werd hier ook niet bij betrokken. Ik begrijp dat Noorwegen en de andere aanwezige

westerse delegaties gesprekken hebben gevoerd met een delegatie van de taliban, waarbij ook onderwerpen zoals onderwijs voor vrouwen werden besproken. De westerse delegaties hebben duidelijke boodschappen en verwachtingen overgebracht, en hebben op hun beurt naar de Afghaanse delegatieleden geluisterd. Achteraf verspreidden de VS samen met enkele EU-landen een gezamenlijk statement.

De gesprekken zijn inderdaad georganiseerd zonder dat dit een erkenning inhield van het talibanregime. Dat lijkt me een cruciaal element. Anderzijds denk ik wel dat het belangrijk is om dit soort aftoetsende gesprekken te houden waarbij we belangrijke boodschappen rond vrouwenrechten en andere minderheden zoals de LGBTQI+-gemeenschap kunnen meegeven. Zo maken we de taliban duidelijk dat de internationale gemeenschap inbreuken op de mensenrechten niet aanvaardt.

Ontwikkelingshulp verlenen via het talibanregime blijft absoluut uitgesloten voor zowel Vlaanderen als de EU, zonder de Afghaanse bevolking in de steek te laten. Naast de 200.000 euro noodhulp die de Vlaamse Regering in december jongstleden heeft vrijgemaakt, heeft de EU op 18 januari 2022 beslist om 268,3 miljoen euro te investeren in projecten die onder meer inzetten op onderwijs, kinderen, gezondheidszorg, vluchtelingen, meisjes, vrouwen en mensenrechtenactivisten.

Het antwoord op de vraag over de twee vrouwenrechtenactivistes moet ik helaas schuldig blijven. Ik heb geen uitgebreide terugkoppeling ontvangen over de gevoerde gesprekken. Ik kan daar geen bijkomende informatie over geven.

Op welke manieren dringt Vlaanderen aan op maximale bescherming in Afghanistan? Zoals ik daarnet al zei, maakte de Vlaamse Regering – naar aanleiding van de humanitaire crisis in Afghanistan – in december jongstleden 200.000 euro vrij voor humanitaire hulp. Dit gebeurde via het Wereldvoedselprogramma en zal dus rechtstreeks ten goede komen aan de lokale bevolking en meer bepaald aan zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en kinderen jonger dan 5 jaar. De focus ligt hierbij dus voornamelijk op vrouwen en meisjes.

Verder rekenen we op de sterke hefboom die de EU is voor ons buitenlandbeleid.

Tijdens de intrafederale voorbereidingsvergadering voor de Informele Raad Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking van 11 oktober jongstleden hebben we vanuit Vlaanderen aandacht gevraagd voor de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes, inclusief toegang tot publieke diensten zoals gezondheidszorg en onderwijs.

Dan kom ik bij de specifieke vragen van collega Lambrecht, eerst en vooral de vraag of ik op de hoogte ben van het rapport van Human Rights Watch. Ik heb inderdaad kennisgenomen van dat rapport en ik betreur ten zeerste dat de situatie voor de lgbtqi+ -gemeenschap in Afghanistan nog verslechterd is sinds de machtsovername van de taliban. Anderzijds verbaast dit me ook niet. We zagen helaas in het verleden al waartoe de taliban in staat zijn.

U vroeg ook welke mogelijkheden we hebben om die minderheden in Afghanistan te ondersteunen. De situatie in Afghanistan is natuurlijk betreurenswaardig. Door de machtsovername van de taliban is het moeilijk geworden om de minderheden waarop u doelt rechtstreeks te ondersteunen. Het is bovendien ook uitermate moeilijk om de lgbtqi+ -gemeenschap in Afghanistan te bereiken, omdat deze mensen op gevaar voor eigen leven onder de radar moeten blijven.

Zoals ik al antwoordde op de vragen van collega Talpe: de Vlaamse Regering voorzag eind vorig jaar wel 200.000 euro noodhulp via het Wereldvoedselprogramma om de hongersnood in Afghanistan te bestrijden. Deze hulp was vooral gericht naar zwangere vrouwen en jonge kinderen.

Ik zal echter onderzoeken hoe Vlaanderen eventueel hulp kan bieden die toegespitst is op de ondersteuning van de lgbtqi+ -gemeenschap of op vrouwenrechten. Maar ik vrees dat dit in het huidige Afghanistan erg moeilijk is. We zullen verder onderzoeken of daar nog iets mogelijk is.

Ziedaar mijn antwoorden, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel, minister-president. Uiteraard had ik niet anders verwacht dan dat u de grote bezorgdheid deelt. Ik wil jegens collega Lambrecht uiteraard ook haar vragen ondersteunen. Onze resolutie spreekt vooral over vrouwen- en meisjesrechten, maar uiteraard ook over gendergelijkheid. Daar moeten we zeker ook de nodige aandacht voor hebben. Ik hoop dat we dan snel dat gedetailleerd verslag kunnen krijgen van de gesprekken die werden gevoerd met de taliban.

Ik denk dat het, zoals u zegt, enorm belangrijk is dat de middelen die we ter beschikking stellen ook nut hebben en rechtstreeks terechtkomen bij hen die het nodig hebben. Dat blijft een cruciaal element. Het is goed dat er ook druk is wat het onderwijs betreft, want we zien dat dat onderwerp ook in Afghanistan zelf echt wel leeft. Ouders streven voor hun jongens, maar ondertussen ook voor hun meisjes naar onderwijs. Dat blijkt trouwens ook uit een recent rapport van Afghanistan Analysts Network (AAN). Dat is een mooie zaak, want er zijn de voorbije jaren heel wat stappen vooruitgezet, en die dreigen nu door de machtsovername teruggekatapulteerd te worden. We moeten echt zorgen dat we de teugels daar strak aanhouden.

Het is natuurlijk altijd wat duaal. Er is enerzijds de mensenrechtensituatie, waarvoor we de taliban op de vingers willen tikken. Anderzijds zitten de mensen daar in een grote humanitaire crisis, en die crisis is enorm. Bijna 23 miljoen Afghanen, dus meer dan de helft van de bevolking, zitten al in een acute voedselonzeekerheid. De verhalen zijn dan ook bijzonder schrijnend. Vorige week stelde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) nog dat er een mazelenepidemie was, waarbij het aantal besmettingen heel zeer sterk stijgt en zelfs met 40 procent is toegenomen. Meer dan 150 mensen, vooral kinderen dan, zijn al gestorven. De drama's stapelen zich daar dus op. Ik ben blij dat er gezocht wordt naar een manier om noodhulp te bieden, en ook dat Vlaanderen via het Wereldvoedselprogramma geld vrijmaakt. U hebt dat ook geantwoord op een schriftelijke vraag van mezelf.

Ik wil misschien ook nog even een pleidooi houden. Er zijn nogal wat organisaties die ter plaatse heel veel waardevol werk leveren, ik denk bijvoorbeeld aan Moeders voor Vrede, uit mijn eigen thuisstad. Zij hebben daar jarenlang gevochten voor de rechten van vrouwen en meisjes. Dat was ook om hun toegang te verlenen tot een zekere vorm van gezondheidszorg, ook om zwangere vrouwen op te vangen en hun een warme omgeving te bieden. Ik hoop dat u ook met hen de nodige contacten kunt leggen, en kunt zorgen voor voldoende ondersteuning. Ik denk dat dat belangrijk is, want zij staan in het veld, en zij zien waar het misloopt.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Dank voor uw antwoorden, minister-president. Onze fractie erkent de moeilijkheid die u hebt en die u beschrijft, die is ontstaan nadat de taliban de macht overnamen. De normale diplomatieke relaties liggen gevoelig en gebeuren niet meer zoals vroeger. Daarom blijven we de Vlaamse Regering oproepen om volle steun te bieden aan de lokale en internationale organisaties die zich focussen op minderheden, op mensenrechten en op kwetsbare mensen. Uiteraard moeten we ook, zoals u zegt, volle steun verlenen aan de noodhulp voor hongersnood. Dat spoor moeten we ook zeker blijven bewandelen.

U zegt dat u zult onderzoeken hoe u die minderheden kunt ondersteunen vanuit het kleine Vlaanderen, wat – laat ons wel wezen – niet evident is. Ik heb dan ook nog een vraag. Kunt u ons daar op een bepaald moment feedback over geven? Anders moeten wij dat bijhouden en dan opnieuw een vraag stellen; zo kunnen we bezig blijven. Is er een mogelijkheid om daar op een bepaald moment uitleg over te geven?

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Ik wil me aansluiten bij de woorden van dank van de collega's ten aanzien van de inspanningen van de minister-president. Ik vind het goed om te horen dat er 268 miljoen euro wordt vrijgemaakt op Europees niveau. Ik vind het ook goed om te horen dat van die 200.000 euro die we rechtstreeks hebben geïnvesteerd, wordt opgevolgd wat ermee gebeurt en dat er wordt aangekondigd dat we gaan proberen minderheidsgroepen actief te ondersteunen. Want dat is inderdaad de vraag: hoe moet je gaan naar directe hulp zonder dat je gaat naar een legitimatie van dat regime? In die zin wil ik ook wijzen op het feit dat er internationaal een soort sluipende erkenning van het regime bezig is, zonder dat er formeel een erkenning komt. Er is overleg geweest met een aantal landen – Rusland, China, Iran, Pakistan, India –, waar er toch wel verregaande afspraken rond samenwerking werden gemaakt. Dat is geen formele erkenning. Dan heb je anderzijds de EU die misschien ook eens moet overwegen of ze niet een iets actievere rol moet gaan spelen in die versterkte conditionering tussen het geven van steun aan de bevolking enerzijds en het afdwingen van de fundamentele beginselen van de mensenrechten waar een totaal gebrek aan is in het streng islamitische regime dat de taliban voorstaan. Moeten we niet overwegen of we daar als EU een actievere rol moeten spelen?

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Zoals collega Nachtergaele heeft gezegd, moeten we toch wel opletten voor de sluimerende en de sluipende erkenning van het regime van de taliban in Afghanistan. De vragen van de collega's zijn initieel terecht. We moeten opletten, we moeten blijven waarschuwen en we mogen zeker niet in de val trappen om door telkens stappen verder in de richting van de taliban te zetten, dit zou neerkomen op een erkenning van de taliban. Daar wil ik toch voor waarschuwen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank, collega's, voor de bijkomende commentaren. Het is inderdaad een moeilijkheid in dergelijke dossiers om te proberen om toch hulp op het terrein bij de behoeftigen te krijgen zonder dat je een crimineel regime zoals dat van de taliban erkent.

Mevrouw Talpe, als u informatie hebt over organisaties die daar op het terrein aanwezig zijn, dan wil ik dat graag onderzoeken. Het is via die weg dat we moeten proberen te helpen.

Mevrouw Lambrecht, zodra we een beslissing hebben over de kanalen die we zullen bewandelen, zal ik de commissie daarover inlichten.

Ik deel de bezorgdheid van de heren Nachtergaele en Deckmyn, die trouwens ook door de andere twee collega's geuit werd, om de dunne lijn te bewandelen tussen hulp verlenen en het regime erkennen. Dat is vaak in de internationale en in de nationale politiek zo.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil zeker de spreidstand beamen. We zien dat bijvoorbeeld ook in onze verhouding met China. Daar worden mensenrechten

evenzeer geschonden. We zitten economisch toch wel gewrongen met een aantal sectoren. Ik ga daar niet verder over uitweiden. Maar wat betreft Afghanistan was er verbetering wat betreft de vrouwen- en meisjesrechten, maar er was nog heel wat werk aan de winkel. Het is nu alleen maar erger geworden. En dan hebben we nog die humanitaire crisis erbovenop. Dus, het is al zeker een dubbele opdracht op Europees niveau, en ook met Vlaanderen.

Onze resolutie blijft jammer genoeg nog bijzonder actueel, en dat zal nog even zo blijven. Maar ik ben blij dat we kort op de bal spelen en de situatie in de gaten houden. Ik ben ook blij met uw reikende hand wat betreft organisaties ter plaatse. Daar wil ik zeker aan meewerken. Ik zal u de contacten van de organisatie die ik ken die daar al meer dan twintig jaar waardevol werk levert, zeker overmaken. We zullen dit nauw opvolgen. Zoals collega Lambrecht zegt, zou het goed zijn mochten we af en toe een update krijgen rond de situatie.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik kijk uit naar de feedback. Al wat erbij komt van hulp is goed, want niets is erger dan wat het nu is en hoe het daar nu aan toegaat. Ik heb geen andere woorden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onrust in Burkina Faso – 1488 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, een aantal weken geleden pleegde het leger in Burkina Faso een staatsgreep. De situatie is er momenteel zeer instabiel. Het land volgt helaas een tendens die we nog zien in andere landen in West-Afrika. De militaire overname kwam er nadat een groep soldaten onvrede uitte over de daadkracht van de regering, die volgens hen niet meer adequaat kon reageren op externe dreigingen van verschillende groepen jihadisten. Deze dreigingen werden in de praktijk vaak omgezet in gruwelijke aanslagen, die sinds 2015 frequenter voorkomen. Een gebrek aan militair materieel en mankracht ligt volgens hen aan de basis van dit onvermogen om te handelen. Uit de begrotingstoelichting 2020 bleek dat de Vlaamse overheid het Country Strategic Plan van het World Food Program steunde in Burkina Faso.

Zoals gesteld, zijn er naast Burkina Faso nog verschillende West-Afrikaanse landen, zoals Mali, die ook kampen met politieke instabiliteit. Bijgevolg heb ik volgende vragen:

Hebt u kennisgenomen van de situatie in Burkina Faso en bestaat de mogelijkheid dat de bredere samenwerking met de regio hierdoor moeilijkheden zal ondervinden?

Zijn er nog soortgelijke projecten in Burkina Faso zoals dat aan het Wereldvoedselprogramma of in de bredere West-Afrikaanse regio waar de Vlaamse overheid momenteel steun aan biedt? Zo ja, acht u het mogelijk dat dergelijke humanitaire steunpakketten naar Burkina Faso of in de bredere West-Afrikaanse regio in het gedrang komen door wat is gebeurd?

Zullen de sancties van het West-Afrikaanse economische samenwerkingsverband (ECOWAS) die er wellicht aankomen tegenover Burkina Faso en andere landen in de regio, gevolgen hebben voor de Vlaamse handel, en op welke manier gaat de Vlaamse overheid, en Flanders Investment & Trade (FIT) in het bijzonder, hiermee om?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, ik vernam inderdaad dat er een staatsgreep plaatsvond in Burkina Faso. Volgens de opstandige militairen konden de president Kaboré en zijn regering de uitdagingen van het land niet krachtdadig aanpakken. Hiermee verwijst men naar de terreur van moslim-extremisten.

Sedert 2015 treffen ontvoeringen en aanslagen door groeperingen gelinkt aan IS en Al Qaeda Burkina Faso. De laatste jaren nam het geweld stevig toe. Jihadistische groeperingen benutten de bestaande onvrede over economische, sociale en etnische problemen. Zowel de Verenigde Naties als de Afrikaanse Unie veroordeelde de staatsgreep. Ook de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse staten, bekend als ECOWAS, liet haar afkeuring blijken.

Ik stel vast dat het aantal Afrikaanse staatsgrepen het laatste anderhalf jaar opflakkert. Mali kende er twee, in augustus 2020 en mei 2021, in Tsjaad was er een coup in mei 2021. Ook Tunesië, in juli 2021, Guinée, in september 2021, Soedan, in oktober 2021 en nu dus Burkina Faso, in januari 2022, ondergingen dit lot.

De situatie in West-Afrika en de Sahelregio is allerm minst stabiel. Daar komt nog bij dat Frankrijk zijn troepen in die streek afbouwt. Op dit moment kunnen we moeilijk inschatten of dit een grote impact zal hebben op onze bredere samenwerking in de regio.

Naast de noodhulp van het Wereldvoedselprogramma financiert Vlaanderen, meer bepaald het Departement Omgeving, zeven projecten rond drinkwater in Burkina Faso. Ook de meeste andere projecten rond duurzame ontwikkeling die Vlaanderen in deze regio steunt, betreffen water en sanitair. Vlaanderen opereert op relatief beperkte schaal in Burkina Faso.

Over hoe FIT daarmee omgaat, geef ik enkele cijfers. Tijdens de eerste tien maanden van 2021 exporteerde Vlaanderen voor 68,45 miljoen euro naar Burkina Faso. De import in diezelfde periode bedroeg 7,67 miljoen euro. De tussentijdse handelsbalans aan Vlaamse zijde totaliseerde aldus een overschot van 60,78 miljoen euro. Met deze cijfers was Burkina Faso tijdens de aangehaalde periode onze 106e exportmarkt, dat betekent een tussentijds aandeel van 0,022 procent. Als leverancier stond het land tijdens de eerste tien maanden van 2021 op plaats 133, goed voor een aandeel van 0,003 procent. Kortom, het is onwaarschijnlijk dat de onrust in Burkina Faso belangrijke gevolgen gaat hebben voor de Vlaamse buitenlandse handel.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, dank voor uw uitleg over waar het allemaal zo slecht gaat daar. Het is niet weinig. Vlaanderen doet daar zeven drinkwaterprojecten. Het is niet veel, maar het zal wel waardevol zijn. Alles helpt. Zullen deze projecten worden stilgelegd na wat er nu is gebeurd? Wordt dat voortgezet?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Uiteraard mijn volledige steun wat betreft de inhoud van deze vraag. Ik wilde even polsen naar de samenkomst op 17 en 18 februari

van de EU en de leiders van de Afrikaanse Unie. Minister-president, ik veronderstel dat u daarvan op de hoogte bent? Ik heb even de agenda bekeken. Het is de bedoeling om een hernieuwd en diepgaander partnerschap tussen de EU en de Afrikaanse Unie aan te gaan. Het gaat over wederzijdse belangen, over het opbouwen van welvaart en over een ambitieus investeringspakket. Zal de problematiek die we in Afrika op verschillende locaties kennen, meegenomen worden? Kunt u daar wat meer input over geven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, we zullen die projecten gewoon voortzetten. Tot nu toe heeft geen informatie mij bereikt dat dat in gevaar zou komen.

De Europese contacten met de Afrikaanse Unie worden voorbereid op DGE-niveau (Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie). Daar hebben wij onze standpunten, maar die verschillen natuurlijk niet van de standpunten in dezen van de Belgische diplomatie. Daar staan we op één lijn.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Vanuit onze fractie willen we benadrukken dat wij het belangrijk vinden dat de steunmaatregelen die er nu zijn, ook al gaat het maar om zeven waterputten, blijven doorgaan.

Minister-president, u hebt de cijfers over de handelsrelaties gegeven. Het lijkt niet veel en het is niet veel. Wij vinden ook dat de handelsrelaties aan een aantal voorwaarden moeten blijven voldoen, vooral de garantie dat de mensenrechten gerespecteerd worden. Op basis van het verleden heb ik begrepen dat FIT daar heel nauw op toekijkt. Dat is van essentieel belang voor de geloofwaardigheid van het Westen, als we over mensenrechten praten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de diversificatie van de Europese gasbevoorrading via Qatar – 1516 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, volgens nieuwsberichten zouden vertegenwoordigers van de Amerikaanse regering gesprekken hebben gevoerd met Qatar over de bevoorrading van Europa met lng. lng heeft namelijk het grote voordeel dat het van overal ter wereld kan worden verscheept. Op deze manier zou de Europese gasbevoorrading gediversifieerder moeten verlopen. Momenteel is Rusland verantwoordelijk voor meer dan 40 procent van de Europese gastoevoer, Qatar slechts voor 5 procent. De vrees leeft dat een ontsporing van het conflict aan de Russisch-Oekraïense grens, dat nog steeds actueel is, zou kunnen leiden tot problemen met de Europese gasbevoorrading vanuit Rusland.

Minister-president, wat is uw visie op de diversificatie van de Europese gastoevoer in het algemeen en de verhoogde import van lng vanuit Qatar in het bijzonder? Heeft u hierover in het verleden al standpunten ingenomen? Zult u hierover een standpunt vertolken op het volgende interfederaal overleg? Wat zou de impact zijn van de verhoogde import van lng uit Qatar op Vlaanderen? Ik bekijk het dan algemeen-economisch, ook de impact op onze havens. Is de bevoorradingszekerheid

van gas voor de Vlaamse economie en gezinnen, zeker in het licht van de geplande kernuitstap, momenteel voldoende gegarandeerd?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, uiteraard is de toegenomen druk op de olie- en gasprijzen een thema dat hoog op de agenda van de Vlaamse Regering staat. Dat geldt zeker ook voor de manier waarop landen hun olie- en gastoevoer als geopolitiek instrument dreigen te gebruiken. Op termijn moet de EU veel minder afhankelijk worden van Russisch gas. Diversificatie en het vergroten van onze eigen duurzame energieopwekking zijn hiervoor noodzakelijk. Onder andere voor de hoogtechnologische en algemene industrie in Vlaanderen is dit van kapitaal belang.

De federale overheid is bevoegd voor de Belgische bevoorradingszekerheid. Ik ga ervan uit dat men werk maakt van een langetermijnvisie op de manier waarop wij in onze energiebevoorrading voorzien. Dat is uiteraard een reflectie die verder gaat dan de potentiële uitdagingen die zich vandaag voor Europa stellen in een context van stijgende spanningen met Rusland. Dit is een tussenkomst die ik zeker zal doen op de volgende interministeriële conferentie Buitenlands Beleid.

De algemene impact op Vlaanderen van de verhoogde import van lng uit Qatar valt moeilijk te voorspellen zonder meer gedetailleerde gegevens over de exacte hoeveelheden. De Fluxysterminal in de haven van Zeebrugge is alleszins bij uitstek een van onze Vlaamse troeven. Dit stelt ons in staat toenemende hoeveelheden vloeibaar aardgas te importeren. Deze lng-terminal is immers gebouwd voor het laden en lossen van schepen die vloeibaar aardgas vervoeren. Men slaat lng ter plaatse tijdelijk op in buffertanks. Op jaarbasis hebben die een capaciteit van 9 miljard kubieke meter lng. Van hieruit 'hervergast' men het vloeibare lng en verdeelt men het over Vlaanderen en de rest van Europa. Daarnaast kunnen we hervergast lng invoeren uit de buurlanden. Voor Frankrijk kan dat bijvoorbeeld via de terminal van Duinkerken.

EU heeft momenteel een lng-invoercapaciteit van 157 miljard kubieke meter. Dit komt overeen met 40 procent van de totale gasvraag op de markt. Deze invoercapaciteit wordt echter niet volledig benut. In 2020 bedroeg de lng-invoer in de EU namelijk slechts 70 tot 80 miljard kubieke meter. Er is dus nog capaciteit. In de invoer van toenemende hoeveelheden lng schuilt potentieel een economische opportuniteit voor Vlaanderen.

Is de bevoorradingszekerheid van gas gegarandeerd? Heel West-Europa is eigenlijk één grote aardgasmarkt. De landen zijn aan elkaar gekoppeld door zeer grote interconnectoren. Daarom is de prijs in al deze landen nagenoeg identiek. Het heeft geen zin om enkel naar België te kijken: wij zijn slechts een beperkt deel van het veel grotere geheel.

De toekomstige leveringen van aardgas door Rusland zullen een grote invloed hebben op de prijs en de leveringszekerheid. Doordat de lokale productie in Nederland en de Noordzee daalt en het verbruik van aardgas niet daalt, onder andere door de sluiting van steenkool- en kerncentrales, vergroot onze afhankelijkheid van andere landen. De vraag zal niet zozeer zijn of er genoeg gas zal zijn, maar wel hoeveel het zal kosten. In een vrije markt zal schaarste zich immers vertalen in prijsstijgingen.

We moeten op lange termijn denken. Op basis van de huidige vooruitzichten valt te vrezen dat deze situatie van schaarste en hoge prijzen nog niet meteen voorbij is.

Het is in de eerste plaats het federale beleidsniveau dat de bevoorrading en betaalbaarheid moet verzekeren, en ook de kernuitstap in dit kader moet evalueren. Aan

Vlaamse kant zullen we inzetten op energie-efficiëntie en lokale productie op basis van wind en zon. Ook waterstof is een veelbelovende technologie om het energievraagstuk mee te helpen oplossen.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, er zijn een aantal elementen uit uw antwoord die niet duidelijk zijn, maar misschien kunt u de schriftelijke weerslag van uw antwoord aan de dienst Verslaggeving bezorgen. Dat zal het eenvoudiger maken voor het verslag. In mijn repliek zal ik misschien vragen stellen die u al voor een deel hebt beantwoord, maar desondanks wil ik toch kort reageren.

Gezien de stijgende gasprijzen en de geopolitieke conflicten dreigt die problematiek inderdaad uit de hand te lopen. We zijn inderdaad een beperkt deel van een groter geheel binnen Europa; kijk maar naar de gasimport, waar het natuurlijk allemaal om draait. Binnen Europa is dat toch wel een heel belangrijke zaak. En uiteraard zal schaarste zich vertalen in stijgende energieprijzen, waar we toch zeer beducht voor moeten zijn.

Diversificatie is natuurlijk belangrijk en ik ben daar zeker een voorstander van, maar de vraag is natuurlijk of dat voldoende zal zijn. Door de kernuitstap of de eventuele kernuitstap dreigt het model van diversificatie toch wel stevig op de proef te worden gesteld. U kunt een hele theorie verkondigen over die stijgende energieprijzen en over de geopolitieke conflicten, maar de insteek van mijn vraag was natuurlijk wat er gebeurt met lng en met eventuele switchen en waarom we eventueel deze of gene richting uitgaan. Maar de 'key issue' is natuurlijk wat voor Vlaanderen het gevolg zal zijn van die dreigende kernuitstap.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Ik deel de bezorgdheid van collega Deckmyn voor wat die afhankelijkheid betreft. Het dossier toont aan dat Moskou ons in zijn greep heeft. Voor die gasleveringen zijn we immers volledig afhankelijk van Rusland. Nu is dat meer dan 40 procent en als Nord Stream 2 er komt, zitten we aan meer dan 50 procent. Als we dat dan combineren met die Europese politiek, die klimaatopbodpolitiek waarbij steeds nieuwe doelstellingen worden vooropgesteld zonder dat men concreet denkt aan de strategische gevolgen voor de energiebevoorrading, en met de federale strategie om alles in te zetten op gas, dan denk ik dat we op het vlak van beleid kunnen spreken van naïeve blunders van formaat.

Minister-president, ik ben het met u eens dat we zoveel mogelijk moeten inzetten op diversificatie, dat is het enige wat hier nu nog kan, maar ik heb toch nog een bijkomende vraag over dat Russische gas en die prijszetting. Het lijkt immers dat Gazprom momenteel de prijs op die Europese markt kunstmatig hoog houdt door de gaskraan dicht te draaien. Zijn hierover studies beschikbaar? Moet op Europees niveau geen werk worden gemaakt van een objectieve onderbouwing voor eventuele sancties tegen acties die mogelijk de vrije markt verstoren?

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Het dreigt hier een discussie van de commissie Energie te worden, die morgen niet plaatsvindt wegens geen vragen om uitleg, en een discussie over het federale beleid.

Toch nog even een rechtzetting: de heer Nachtergaele had het over alles inzetten op gas. De ambitie van de vorige Federale Regering was ook om gascentrales te bouwen, en het zijn er nu veel minder dan oorspronkelijk was voorzien. Alles inzetten op gas om onze bevoorradingszekerheid te waarborgen, is helemaal niet correct. Waar we echt alles op inzetten, althans op het federale niveau – maar ook Vlaanderen zou dat moeten doen –, is op hernieuwbare energie en elektrificatie.

Want het is natuurlijk daar dat de grote winsten te boeken zijn, zowel voor het klimaat als op het vlak van energieonafhankelijkheid. Zon en wind zijn de energiebronnen die we hier in Vlaanderen en in België bij uitbreiding wel hebben, gas niet. Hiermee wil ik toch een nuance aanbrengen in dit debat en verduidelijken dat niet alles wordt ingezet op gas, maar enkel het stukje voor de bevoorradingszekerheid. Intussen wordt zoveel mogelijk ingezet op hernieuwbare energie, en dat zouden we in Vlaanderen het best nog veel meer doen dan vandaag het geval is.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De fundamentele discussie over onze energiepolitiek en de bevoorradingszekerheid is in deze commissie niet aan de orde, daar zijn andere fora voor.

Wat kernenergie betreft, moet de discussie op federaal vlak worden gevoerd, maar de strategische gevolgen voor Vlaanderen zijn natuurlijk ook legio. U weet wat mijn partij en ikzelf daarover denken. Maar binnen de Vlaamse Regering hebben we daarover geen standpunt ingenomen omdat het niet onze bevoegdheid is. Als minister-president van de Vlaamse Regering wil ik daar natuurlijk iets voorzichtiger in zijn, maar het is de verantwoordelijkheid van de Federale Regering om die bevoorradings-zekerheid te garanderen. Om die reden zijn we binnen de Vlaamse Regering allemaal dezelfde mening toegedaan, namelijk dat we die garanties willen krijgen van de Federale Regering dat onze Vlaamse industrie en onze Vlaamse huisgezinnen ook in de toekomst zeker zullen zijn dat er voldoende energie is. Daar zijn nog wel wat uitdagingen, maar ik kijk samen met u naar die datum midden maart, wanneer de Federale Regering opnieuw een standpunt zal innemen over de bevoorradingszekerheid.

Mijnheer Nachtergaele, de studies op Europees niveau zijn lopende, maar of men in de relatie met Rusland echt van een vrije markt kan spreken, is natuurlijk nog een andere vraag. Ik denk dat hier de markt wordt aangewend voor geopolitieke doeleinden, en daar houdt de vrije markt natuurlijk op.

Mijnheer Aerts, u hebt zich in het energiedebat gemengd en dat is natuurlijk van een andere aard.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, het was natuurlijk niet mijn bedoeling om een energiedebat op te starten, maar men zit wel snel in die richting.

Ik hoor graag zeggen dat niet alles moet worden ingezet op gas, maar dat staat wel te gebeuren, zeker vanuit het federale niveau. Ik begrijp dat dat een federale materie is en ik sluit me dan ook enigszins bij u aan dat er effectief nood is aan een bevoorradingszekerheid. Dat is zeker een uitdaging voor de onmiddellijke toekomst.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de installatie van de nieuwe Nederlandse regering – 1544 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, minister-president, op 10 januari werd de nieuwe Nederlandse regering-Rutte IV ingezworen. Dit gebeurde na een

recordformatie van meer dan 270 dagen. Hier in België kijken we daar misschien niet meer van op, voorzitter, maar naar Nederlandse maatstaven heeft deze formatie toch bijzonder lang geduurd. Uiteindelijk zijn het dezelfde vier partijen die voordien deel uitmaakten van Rutte III die erin zijn geslaagd om een regering te vormen: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD), D66, Christen-Democratisch Appèl (CDA) en ChristenUnie (CU). Alleen zijn de interne verhoudingen gewijzigd: de twee liberale partijen kwamen versterkt uit de verkiezingen en halen nu samen 58 zetels binnen het kabinet van 77.

Op 15 december 2021 stelde de vernieuwde coalitie haar coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar – Vooruitkijken naar de toekomst' voor. Rutte voorziet stevige investeringen in onder meer klimaat en duurzaamheid, in sociale zekerheid, onderwijs en defensie. Het Nederlandse coalitieakkoord is minder in detail uitgewerkt dan het Vlaamse regeerakkoord. Minister-president, het waren ook wel kleppers die dat regeerakkoord hebben gemaakt. Onder het luikje 'Internationaal en Buitenlands Beleid' merken we een gelijklopende focus op de thema's waar ook Vlaanderen wil op inzetten: een sterke en slagvaardige EU, die naast een economische gemeenschap ook een waardengemeenschap is; het belang van vrijhandel, waarbij handels- en investeringsverdragen belangrijke instrumenten zijn; aandacht voor het realiseren van de doelstellingen rond duurzame ontwikkeling en Sustainable Development Goals (SDG's) in de Agenda 2030; aandacht voor Afrika in de vorm van een gerichte Afrikastrategie, in het kader van de internationale ontwikkelingsagenda.

Naast de premier zullen nog twee andere ministers in grote mate uitvoering moeten geven aan het internationale luik. De christendemocraat Wopke Hoekstra werd aangesteld als minister van Buitenlandse Zaken, en de liberale Liesje Schreinemacher werd minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

De samenwerking tussen de Vlaamse en de Nederlandse regering is steeds zeer nauw en intensief geweest. Nederland is voor Vlaanderen niet alleen een naaste buur maar ook een belangrijke handelspartner. Het is ook een bondgenoot op het vlak van Europa en op het internationale toneel. Er zijn steeds regelmatige contacten tussen de regeringsleiders en de diverse vakministers. Minister-president, ik neem aan dat dit de komende jaren niet anders zal zijn.

Wat zijn uw verwachtingen in het kader van het buitenlands beleid en het beleid inzake internationale handel van de nieuwe Nederlandse regering en de nieuwe ministers in het bijzonder? Plant u een overleg met de ministers Hoekstra en Schreinemacher over het buitenlands beleid en de buitenlandse handel? Zo ja, welke thema's wilt u op de agenda plaatsen?

– *Cathy Coudyser treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Tommelein, zoals u weet is Nederland voor Vlaanderen een traditionele en logische partner. Dit geldt zeker ook op het vlak van Europees en handelsbeleid. Conform de strategie die we eerder reeds voorstelden in het kader van onze Noordstrategie zullen we dan ook nauw blijven afstemmen met onze partners in het Noorden en zeker ook met Nederland.

Ik som voor u enkele belangrijke punten op inzake buitenlands beleid, die in het Nederlandse regeerakkoord beschreven staan en die voor Vlaanderen van belang zijn.

In de Europese Unie en de multilaterale instellingen wil Nederland een voortrekkersrol spelen op thema's zoals klimaat, migratie, veiligheid, handel en het tegengaan van belastingontwijking. Wanneer dit strookt met onze eigen standpunten zullen ze hier in Vlaanderen een logische bondgenoot vinden.

Nederland wil ook inzetten op open strategische autonomie van de EU, door het stimuleren van innovatiekracht en slimme industriepolitiek.

In het Nederlandse regeerakkoord is er ook opnieuw aandacht voor de grensoverschrijdende samenwerking met de buurlanden. Dit valt in Nederland onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Hanke Bruins Slot. Het belang van grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen is de laatste jaren sterk toegenomen. Voorbeelden zijn het North Sea Port District, gedeelde uitdagingen op het vlak van energietransitie en economische circulariteit, de verduurzaming van onze havens en van de mobiliteit in de Delta, de waterbeveiliging en de waterhuishouding, stikstofuitstoot en de aanpak van PFAS-vervuiling, enzovoort. Intensieve grensoverschrijdende samenwerking helpt ons bij het aanpakken van deze uitdagingen.

De voorbije jaren hebben de vorige staatssecretaris Raymond Knops en ikzelf overigens belangrijke aanzetten gegeven om onze gemeenschappelijke grens te laten vervagen in het dagelijkse leven van burgers, ondernemingen en overheden. Want door de intensieve samenwerking werden de verschillen in regelgeving tussen Vlaanderen en Nederland blootgelegd. Het Donner-Berx-rapport bevat mogelijke manieren om de grensknelpunten aan te pakken die het gevolg zijn van die verschillende regels. Het spreekt voor zich dat ik deze materie verder zal opvolgen met de nieuwe, betrokken minister.

Mijn verwachtingen met betrekking tot het beleid inzake internationale handel van de nieuwe Nederlandse regering zijn ook positief. Ik zie heel wat aanknopingspunten met het Vlaamse beleid ter zake. De nieuwe Nederlandse regering wil een actief handelsbeleid voeren, waarbij handels- en investeringsverdragen een belangrijk instrument zijn. Ook vanuit Vlaanderen beschouwen we handels- en investeringsakkoorden als cruciaal element van een ambitieus EU-handelsbeleid. Gezien de gelijkenissen in onze economische weefsels is het geen verrassing dat we beiden in die context een bijzondere aandacht vragen voor kmo's.

Complementair aan handels- en investeringsverdragen wil de Nederlandse regering tegelijkertijd Nederlandse ondernemers beschermen tegen ongewenste investeringen en oneerlijke concurrentie. Ook dat is volledig in lijn met de Vlaamse visie om een assertief Europees handels- en investeringsbeleid vorm te geven dat een gelijk speelveld garandeert door onze eigen concurrentiepositie te versterken en oneerlijke concurrentie van buitenaf aan te pakken.

Op dit moment staan er nog geen concrete gesprekken gepland met de ministers Hoekstra en Schreinemacher. Maar ik ben ervan overtuigd dat er zich snel goede gelegenheden zullen voordoen, bijvoorbeeld in de marge van de volgende Vlaams-Nederlandse top. Ik bekijk momenteel de mogelijkheid om een afspraak te regelen met Mark Rutte, mede ter voorbereiding van de volgende Vlaams-Nederlandse top. Daarnaast wordt ook een gesprek voorbereid tussen minister Bruins Slot en mezelf. Daarin willen we het vooral hebben over de sturing van de grensoverschrijdende samenwerking, waarmee we onder meer de grensbelemmeringen waarover ik daarnet sprak, adequater kunnen wegwerken. Ook met Robbert Dijkgraaf, de nieuwe minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, wens ik spoedig een afzonderlijk gesprek in te plannen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, dank u wel voor uw omstandige antwoord. Het is goed dat u snel contact wilt opnemen met uw Nederlandse collega's. Het is belangrijk dat u als minister-president met alle Nederlandse ministers goede contacten onderhoudt. Mevrouw Schreinemacher was, voor ze minister werd, gedurende drie jaar lid van het Europees Parlement en als lid van het Comité Internationale Handel actief. Zij kan bogen op inhoudelijke ervaring. Het zou dus

een zeer goede zaak zijn indien u zo snel mogelijk met deze buitenlandminister rond de tafel zou gaan zitten. De vorige Vlaams-Nederlandse top dateert al van 2020. Het is goed dat we dit jaar opnieuw zover zijn. Alle ministers zijn belangrijk. U kunt daar met uw collega's overleg plegen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, het is van belang dat er een goede samenwerking is tussen Vlaanderen en Nederland. Dat past volledig binnen de noordelijke strategie van deze Vlaamse Regering, ten aanzien van de Scandinavische landen maar uiteraard ook ten aanzien van Nederland, binnen Benelux-verband. Het is goed dat er samenwerking wordt opgezet binnen diverse domeinen.

Ik zag vorige week dat twee burgemeesters uit de belangrijke havensteden Antwerpen en Rotterdam, Bart De Wever en Ahmed Aboutaleb, samenwerkten in de strijd tegen drugshandel. Dat is een bijzonder goede zaak.

Minister-president, ik heb u het niet horen hebben over de verdere ontwikkeling van de spoorverbinding tussen de haven van Antwerpen en het Ruhrgebied, wat vroeger de IJzeren Rijn werd genoemd, nu 3RX. Misschien kan dit ook op de agenda worden geplaatst op de top tussen Nederland en Vlaanderen met minister-president Rutte.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Inderdaad, mijnheer Vanlouwe, het 3RX-IJzeren Rijn-dossier is hét dossier van grensoverschrijdende samenwerking. Ik heb daarover recent nog contact gehad met mijn collega van Noordrijn-Westfalen. Ook daar is de vraag groot om op dat dossier in te gaan. Daar zijn de nodige afspraken gemaakt.

Ik sprak daarstraks in algemene termen over grensoverschrijdende samenwerking en als ik een project daarin zou moeten opsommen dan was het natuurlijk het alternatieve tracé voor de IJzeren Rijn, 3RX.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, dank voor uw antwoord. Het belang van de grensoverschrijdende samenwerking is niet te onderschatten. Daar zijn in de voorbije tien jaar heel wat realisaties geweest. Ook het Benelux-parlement, waar leden van ons Vlaams Parlement en ook leden van het Nederlandse parlement in groten getale aanwezig zijn om een aantal dossiers aan te pakken, kan ook daar een belangrijke rol in spelen. Een aantal jaren geleden stond dat ter discussie, maar sinds geruime tijd is de meerwaarde van dat Benelux-parlement duidelijk voelbaar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het rapport van Amnesty International over de Israëlische apartheid tegen Palestijnen – 1661 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, minister-president, we hebben het in deze commissie al een aantal keer gehad over het conflict tussen Israël en Palestina. Dat

was bijvoorbeeld nog maar net voor de zomer 2021 het geval, naar aanleiding van de hoog oplopende spanningen daar. Dit keer gaat het over het rapport dat is uitgebracht door Amnesty International.

Dat rapport is heel recent, van 1 februari 2022, en is getiteld 'Israel's Apartheid against Palestinians'. Dit rapport is het gevolg van een uitvoerig onderzoek dat Amnesty tussen juli 2017 en november 2021 voerde. Wetten, decreten, verklaringen van overheidsfunctionarissen en militairen werden net als officiële en publiekelijk beschikbare documenten onder de loep genomen. Er werden ook heel wat gesprekken gevoerd met tientallen mensen uit de Palestijnse gemeenschappen in Israël en de bezette Palestijnse gebieden, maar evengoed werden talloze vertegenwoordigers van Palestijnse, Israëlische en internationale ngo's ondervraagd. VN-organisaties, wetenschappers en juridische experts werden geconsulteerd.

Amnesty concludeert in zijn uitgewerkt en lijvig rapport dat de Israëlische autoriteiten een systeem van apartheid opleggen aan alle Palestijnen over wie Israël daadwerkelijk macht kan uitoefenen – of ze nu in Israël of de bezette Palestijnse gebieden wonen, of in andere landen als vluchtelingen. Dat is een stevige conclusie, maar Amnesty International is niet de eerste om die te maken. Ook Human Rights Watch en B'Tselem trokken deze conclusie. Dat is niet niks, want apartheid is een internationale onrechtmatige daad en een misdrijf tegen de menselijkheid. Als er een misdrijf tegen de menselijkheid wordt gepleegd, heeft de internationale gemeenschap de plicht om de daders ter verantwoording te roepen. Daarom, minister-president, heb ik deze vragen voor u.

Hoe staat u ten overstaan van de conclusies van dit rapport? Op welke manier gaat u hiermee om in de dialoog met de Palestijnse Autoriteit en de Israëlische regering? En zijn er in de nabije toekomst gesprekken gepland?

Eerder gaf u in deze commissie aan dat de samenwerking op het vlak van cultuur geapprecieerd werd en kon worden uitgebreid op vlak van onderwijs, jeugd en sport en dat er een beperkte samenwerking in de pijplijn zat met de Palestijnse Autoriteit. Welke stappen werden hierin ondertussen ondernomen?

Verder gaf u eerder ook aan dat Flanders Investment & Trade (FIT) de handelsrelaties tussen Vlaanderen en de Palestijnse gebieden op gang kan brengen. Werden hier reeds stappen in gezet?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Meneer Aerts, ik heb aandachtig kennisgenomen van dit rapport. Amnesty International is, zoals u terecht stelt, niet de eerste ngo die dit onderwerp op tafel legt. Ook Human Rights Watch maakte al gewag van de genoemde problemen. Dat geldt ook voor verschillende Israëlische mensenrechtenorganisaties, B'Tselem bijvoorbeeld.

In 2019 sprak het Comité van de Verenigde Naties voor de uitbanning van rassendiscriminatie eveneens zijn bezorgdheid uit over bestaande discriminerende wetgeving en de actuele segregatie tussen Joodse en niet-Joodse inwoners in Israël. Ook de verspreiding van racistische haatspraak die Palestijnen viseert, is een grote bezorgdheid. Voormalig eerste minister Benjamin Netanyahu stelde dat de Israëlische natiestaat uitsluitend de Joodse inwoners toebehoort. Dat is uiteraard problematisch.

Vorig jaar heb ik al enkele parlementaire vragen over het Israëlisch-Palestijns conflict beantwoord. Hierbij deelde ik de positie van de Vlaamse Regering mee. De Vlaamse Regering heeft namelijk reeds op 7 december 2001 en op 30 september 2005 formele posities ingenomen en gepleit voor een onderhandelde tweestatenoplossing op basis van de relevante resoluties van de VN Veiligheidsraad. Wij

hanteren als principieel uitgangspunt dat het internationaal recht de voorrang krijgt bij het regelen van conflicten. Die positie handhaven we.

Opnieuw bepleit ik voorrang voor het internationale recht en steun ik de Europese posities omtrent de terugkeer naar de grenzen van 1967, de stopzetting van de Israëliëse nederzettingenpolitiek en het gedeelde statuut voor Jeruzalem. Israël moet komaf maken met de discriminerende behandelingen van Palestijnen.

Zoals jullie weten, ben ik van mening dat het Europese en multilaterale niveau in deze zaken onze sterkste hefboomen zijn. Die niveaus werpen meer gewicht in de schaal. Vanuit Vlaanderen zal ik er via de Europese Unie onverminderd voor blijven pleiten om door onderhandelingen een uitweg te vinden, dit op basis van een tweestatenoplossing. Het politieke proces moet gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en dient aanvaardbaar te zijn voor beide partijen.

Deze kwestie kwam ook al aan bod in het Europees Parlement. De hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken Josep Borrell gaf aan dat de EU alle inspanningen zal blijven steunen die zich richten op een hervat politiek proces dat strookt met het internationaal recht, gelijke rechten waarborgt en voor beide partijen aanvaardbaar is. De EU blijft ook haar bezorgdheid over de mensenrechtensituatie in Israël en de bezette Palestijnse gebieden aankaarten op internationale mensenrechtenfora, waaronder de Mensenrechtenraad.

Wanneer ik daar de kans toe krijg, zal ik de hoge vertegenwoordiger nogmaals wijzen op deze engagementen. Daarnaast voeren we al jaren een strikt exportcontrolebeleid voor strategische goederen, dit in overeenstemming met de resolutie van het Vlaams Parlement van 7 januari 2009 betreffende de oorlog in Gaza.

Op welke manier ga ik hiermee om in de dialoog ? De zaken die u aanhaalt, staan uiteraard bovenaan mijn lijst met aandachtspunten wanneer ik in dialoog ga met de Palestijnse Autoriteit of met de Israëliëse regering. Tijdens diplomatieke contacten zal ik hier dus zeker aandacht aan besteden. Op dit moment staan geen gesprekken gepland met de Palestijnse Autoriteit of de Israëliëse regering.

Er werden vooralsnog geen stappen ondernomen voor een versterkte samenwerking met de Palestijnse Autoriteit op het vlak van onderwijs, jeugd en sport. Momenteel zijn er nog geen concrete acties gepland.

Wat FIT betreft, is het vooreerst zo dat ze FIT slechts zeer uitzonderlijk vragen van Vlaamse bedrijven over de Palestijnse gebieden ontvangt. In 2021 ging het slechts om één enkele vraag. De voorgaande jaren waren er helemaal geen vragen. Op dit moment volgen mijn diensten een vraag over deze gebieden op.

Hub.brussels heeft eind vorig jaar beslist om een zogenaamde antenne aan te stellen in Ramallah. Het gaat om een contract afgesloten met een lokale entiteit om bedrijven te ondersteunen bij hun prospectie. Bedrijven kunnen deze antenne rechtstreeks contacteren en er worden gratis diensten verstrekt op maat van het bedrijf. FIT gaf aan een beroep te willen doen op deze antenne in het kader van het intergewestelijk samenwerkingsakkoord.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u, minister-president, voor uw antwoord.

Dit is een beleid dat al langer meegaat. Uiteraard zijn de tweestatenoplossing, het best onderhandeld, en de terugkeer naar de grenzen van 1967 logische verwachtingen voor dit conflict. Het neemt niet weg dat een veroordeling of een vaststelling van apartheid bijzonder problematisch wordt.

Ik begrijp uit uw antwoord dat u op dit moment uw beleid hieraan niet wenst aan te passen. Ik vraag me af of we ook gaan blijven wachten op de Europese Unie wanneer die volgende stap eraan komt. De VN-rapporteur inzake mensenrechten in de Palestijnse gebieden heeft de vraag gesteld aan staten, ngo's en andere om te onderzoeken en een opinie te geven over het al dan niet apartheidsregime dat aan de gang is in Israël. Die gaat dit jaar nog met een VN-rapport komen. Ik hoop dus dat we op dat moment toch strenger kunnen worden ten aanzien van Palestina.

U zegt steeds dat u zich inschakelt in de Europese politiek daaromtrent, maar er worden in het rapport aanbevelingen gedaan die verder gaan dan wat er vandaag op Europees niveau gebeurt. Die aanbevelingen zijn specifiek gericht naar andere regeringen, bijvoorbeeld: ban alle producten uit de nederzettingenpolitiek, zorg ervoor dat je strenger bent, neem het probleem van de apartheid in al uw contacten mee. Dat gebeurt eigenlijk weinig.

Als dit niet voldoende is om bij te schakelen, zal het rapport van de VN-rapporteur, wanneer dit de apartheid opnieuw bevestigt, voldoende reden zijn om dat wel te gaan doen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Aerts, ik wil toch nog dit zeggen. Het is niet omdat er een rapport is van Amnesty International, dat er ook een gerechtelijke uitspraak is, voor alle duidelijkheid. Het is een rapport van een gewaardeerde ngo, maar dat is nog altijd geen rechtspraak. Onze eerste en enige bezorgdheid is dat er duurzame vrede en stabiliteit kan komen op basis van een tweestatenoplossing, waarin de rechten van eenieder worden gerespecteerd. Ik weet niet of de erg beladen discussie over termen zoals apartheid zo'n oplossing op het terrein dichterbij brengt. We zullen natuurlijk de zaak verder opvolgen en ook het VN-rapport met veel interesse tegemoet zien.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Een duurzame onderhandelde oplossing is datgene waar we naartoe moeten. Dat is absoluut zo. Maar ondertussen blijkt toch uit verschillende rapporten dat dit problematisch is. De VN-commissaris voor de mensenrechten gaat die vraag ook niet zomaar stellen. Er is werkelijk meer aan de hand, en daar kunnen we onze ogen niet voor blijven sluiten. Ik hoop toch dat het rapport van de VN-vertegenwoordiger, wat ook nog altijd geen veroordeling is, ten minste een aanleiding kan zijn om strenger hierin op te treden ten aanzien van Israël. Want ja, we willen het liefst een onderhandelde oplossing, maar dat mag dan niet een vrijbrief zijn voor Israël om een apartheidsregime te gaan installeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Expo 2025 in Osaka – 1756 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, op 26 november 2021 stelde ik de ondermaatse aanpak van het Belgische paviljoen op de Wereldexpo 2020 in Dubai aan de kaak. Vele bezoekers van het paviljoen gaven aan dat de kinderlijke invulling afstraalde op onze Vlaamse bedrijven, die verantwoordelijk zijn voor 81

procent van de export in dit land. In uw antwoord liet u verstaan dat u ook allesbehalve tevreden was met de invulling van dit paviljoen. U zou deze negatieve evaluatie dan ook meenemen op het niveau van het beheerscomité en zou uw administratie de opdracht geven om sporen te verkennen en voorstellen te doen om als Vlaanderen op zijn minst meer inspraak te hebben in het volgende paviljoen en de opties te onderzoeken voor een eigen Vlaams paviljoen. Daarnaast werd er ondertussen een disciplinair onderzoek gestart tegen de topman van het paviljoen in Dubai. Het onderzoek zou onder meer gericht zijn op de uitbraak van corona bij de medewerkers van het paviljoen.

In het Overlegcomité van woensdag 2 februari 2022 werden een budget en verdeelsleutel afgesproken voor de volgende Wereldtentoonstelling, waardoor Vlaanderen opnieuw mee instapt in een Belgisch paviljoen. Federaal vicepremier Pierre-Yves Dermagne liet alvast optekenen dat ook hij in 2025 een actueler beeld van dit land wil op de Wereldexpo en dat hij hiervoor op een betere manier wil samenwerken met de deelstaten. Het budget dat hiervoor wordt vrijgemaakt, zal tussen de 13,5 en 17 miljoen euro bedragen.

Daarom heb ik de volgende vragen, minister-president.

Kunt u meer toelichting geven bij de analyse die door het Overlegcomité werd gemaakt van het Belgisch paviljoen op de Wereldexpo in Dubai? Welke beslissingen zijn er nu reeds genomen richting de Wereldexpo 2025 in Osaka?

Hebt u meer zicht op het disciplinair onderzoek dat loopt tegen de topman van het paviljoen in Dubai? Wat wordt er juist onderzocht en wanneer kennen we de uitkomst van dit onderzoek?

Hebt u de optie van een Vlaams paviljoen laten onderzoeken? Wat waren de conclusies van dit onderzoek?

Welke garanties hebben we voor Vlaanderen ontvangen dat de invulling van het paviljoen in Osaka de Vlaamse economie op een betere manier zal vertegenwoordigen? Hoe zal de sterkere samenwerking met de deelstaten er concreet uitzien?

Welke verdeelsleutel zal er gebruikt worden voor de kosten van het paviljoen in 2025?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Nachtergaele, voor ik op uw vragen inga, geef ik toch graag wat meer info over de discussies die aan het Overlegcomité zijn voorafgegaan. Want zowel ikzelf als mijn kabinet hebben op verschillende momenten aangegeven dat een eventuele Belgische deelname aan toekomstige expo's geen beslissing was die wij zonder discussie zomaar konden goedkeuren. Er waren immers voor ons een aantal heel belangrijke voorwaarden aan verbonden. Deze voorwaarden werden op onze vraag uitgebreid besproken tijdens voorbereidende interkabinettenwerkgroepen (IKW's).

Eerst en vooral hebben wij een grondige evaluatie gevraagd van Expo Dubai, waarin ook onze bedrijven, partners en agentschappen bevraagd worden. De bevindingen van deze evaluatie moeten meegenomen worden bij de verdere voorbereidingen voor Expo Osaka. Voor Vlaanderen is het immers niet langer houdbaar om op deze manier op een wereldwijd forum nog onder de aandacht te komen.

Daarnaast vroegen we ook een nieuwe werkwijze, waarin elke gemeenschap of gewest kan beschikken over een eigen gedeelte van het paviljoen en dit naar eigen wensen kan inrichten. Daarover zo dadelijk meer.

We vroegen dat de klassieke verdeelsleutel kon worden gebruikt voor de algemene kosten voor de bouw van het paviljoen, het personeel enzovoort, en dat nadien elke entiteit op eigen kosten kan instaan voor de inkleding. We vroegen tot slot ook om de functieomschrijving van de toekomstige commissaris-generaal en zijn adjunct aan te passen. Deze nieuwe functieomschrijving zal verder besproken worden binnen het beheerscomité. Voor Vlaanderen zal het belangrijk zijn dat de nieuwe kandidaat meer feeling heeft met het commerciële bedrijfsleven, alsook rekening houdt met de specifieke Belgische staatsstructuur en bevoegdheidsverdeling.

Deze belangrijke voorwaarden werden meegenomen in de principiële beslissing tot deelname van België aan de Universele Wereldtentoonstelling in Osaka.

Dus, om concreet terug te komen op uw vraag over de evaluatie: het Overlegcomité heeft onder meer beslist tot het uitvoeren van een gedegen analyse van de Wereldtentoonstelling in Dubai met het oog op een optimale deelname van België en de deelstaten aan Expo 2025 Osaka, dat om de simpele reden dat de expo in Dubai nog lopende is. Het spreekt voor zich dat onze Vlaamse vertegenwoordigers deze kwestie van zeer nabij zullen blijven opvolgen.

Ik ben wel heel blij dat de analyse die ik heb gemaakt tijdens een vroeg bezoek aan Expo Dubai nu ongeveer uit alle hoeken wordt bijgetreden en dat daar ook consequenties aan worden verbonden.

Heb ik meer zicht op het disciplinair onderzoek dat loopt? Dit is nog in volle onderzoeksfase. Ik kan hierover nog geen verdere details geven. Dat mag ik niet doen.

Ik heb inderdaad de haalbaarheid van een Vlaams paviljoen laten onderzoeken. De bepalingen van het Verdrag van Parijs betreffende internationale tentoonstellingen van 22 november 1928 geven evenwel aan dat enkel landen die lid zijn van dit verdrag en bijgevolg enkel landen – geen deelstaten – een nationaal paviljoen kunnen opzetten op de tentoonstelling. In Dubai was er het voorbeeld van Baden-Württemberg, dat bij mijn weten nog geen land is als dusdanig, maar wel een deelstaat. Ik heb mijn diensten het paviljoen van Baden-Württemberg laten onderzoeken. Het paviljoen van Baden-Württemberg kwam er na uitdrukkelijke goedkeuring van Duitsland, was een initiatief van verschillende bedrijven en bevond zich ook niet in het gedeelte van de expo gereserveerd voor landenpaviljoenen. Er moet een uitdrukkelijke goedkeuring zijn van het land waartoe de deelstaat behoort.

Tijdens de IKW heeft mijn kabinet de piste van een Vlaams paviljoen in het landenpaviljoen ter sprake gebracht. Vrijwel meteen werd duidelijk gemaakt dat dit volgens de bepalingen van het reeds vermelde verdrag onmogelijk is. Het zou wel mogelijk zijn indien België ja zou zeggen, maar België liet al meteen verstaan dat dat niet mogelijk was. Het kwam er dus op neer om voldoende garanties te krijgen dat de Belgische deelname aan Osaka op heel wat vlakken anders zal verlopen en de deelstaten op een betere manier zullen kunnen worden vertegenwoordigd. Dit is onzes inziens goed gelukt. Onze voorwaarden werden goed meegenomen in de principiële beslissing, waardoor Vlaanderen kon instemmen met een Belgische deelname aan Expo Osaka.

Welke zijn nu de garanties? Zoals al even aangehaald werd in de beslissing van het Overlegcomité met betrekking tot de principiële deelname van België en de deelstaten aan de Universele Wereldtentoonstelling in Osaka in 2025 de mogelijkheid gecreëerd om een eigen deel van het paviljoen of de site te reserveren voor een deelstaat. De deelstaat zou daar dan meer specifiek en in lijn met het gewenste regionale imago in het buitenland de relevante troeven naar voren kunnen schuiven binnen een eigen opgezette uitwerking. Hoe dit specifiek in zijn werk zal gaan, zal nu verder worden besproken binnen het beheerscomité. Het feit dat we

nu een eigen deel hebben van de site waarop we onze stempel kunnen drukken, is verworven.

U stelde ook nog de vraag naar de verdeelsleutel. Binnen het overkoepelende protocol met betrekking tot de deelname aan de tentoonstellingen van het Bureau International des Expositions (BIE) uit 2017 is er een standaard verdeelsleutel afgesproken, waarbij Vlaanderen 21 procent van het budget financiert. De nota aan het Overlegcomité vermeldt deze standaardverdeling. Voor iedere tentoonstelling waar België en de deelstaten aan deelnemen, wordt een specifiek protocol afgesproken in verband met het budget. Dat zal ook voor Osaka het geval zijn, temeer aangezien werd afgesproken dat de verschillende entiteiten in sterkere mate zelf invulling zullen kunnen geven aan een deel van het paviljoen. Wat mij betreft is het Belgische budget veel lager. Wij pakken daar 21 procent van. Wij zullen ons deel zelf invullen en vormgeven. Daarvoor zullen we natuurlijk zelf financieel instaan.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, de recente en minder recente geschiedenis van dat Belgische paviljoen doet zeer Belgisch aan. Zeer recent was er het middelmatige management. Vroeger was er ook fraude. Nu is er de middelmatigheid van de invulling van die site.

Het heeft geen zin om bij het verleden stil te staan. Wat u vandaag vertelt, is belangrijk nieuws, omdat we nu zelf onze stempel zullen kunnen drukken. We zullen zelf verantwoordelijk zijn voor de invulling van dat paviljoen. Ik hoop dan ook dat we kunnen werken rond ambitie, rond innovatie, met trots in plaats van met middelmatigheid.

Ik ben zeer verheugd met uw antwoord en met de inspanningen van uw kabinet. Ik kijk uit naar het resultaat, waar we in 2025 met z'n allen trots op zullen kunnen zijn. Bedankt voor de geleverde inspanningen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik ben iets minder enthousiast dan collega Nachtergaele. Ik dank u zeker voor uw zeer verhelderende antwoord.

Er is over die werelttentoonstelling in Dubai heel wat gezegd. Naar aanleiding van vragen van onder andere collega Nachtergaele en mezelf hebt u gesteld dat de invulling van dat Belgisch paviljoen toch wel sterk te wensen overliet. Er was zelfs sprake van een ondermaatse, oubollige invulling. Deze analyse werd, zoals u daarnet zelf zei, door zowat iedereen bijgetreden.

Ik steun dus enerzijds wel collega Nachtergaele in zijn vraagstelling, maar de vraag moet eigenlijk zijn hoe we de nodige garanties zullen hebben dat het op de expo in Osaka in 2025 beter zal zijn.

Vlaanderen tekent voor meer dan 80 procent van de export. Dan worden we nu nog steeds geconfronteerd met een kneuterige voorstelling van Vlaanderen op wereldniveau, want daar komt het op neer. Vlaanderen is geen Bokrijk, als ik het zo mag stellen, met alle respect voor Bokrijk. Ik heb de indruk dat wij wereldwijd zo worden voorgesteld. Nu zullen we opnieuw instappen in een Belgisch paviljoen. Maar waarom gaan we als Vlaanderen niet met een eigen paviljoen naar die werelttentoonstelling in Osaka?

U hebt terecht verwezen naar het voorbeeld van de Duitse deelstaat Baden-Württemberg. We moeten dat volgen. U hebt het zelf aangegeven. Ook in de

vraagstelling van collega Nachtergaele wordt daar opnieuw op gewezen. Baden-Württemberg kan daar met een eigen paviljoen staan op die wereldtentoonstelling. U hebt dat terecht laten onderzoeken. U verwijst naar het Verdrag van Parijs en dergelijke meer. Maar ik heb de indruk dat de vragen definitief zijn afgevoerd. Want wat blijkt? U mag mij altijd tegenspreken, minister-president. Baden-Württemberg kan dat doen omdat het de uitdrukkelijke goedkeuring heeft van Duitsland. Ik ben zelfs niet teleurgesteld maar kwaad omdat ik vaststel dat België gewoon neen zegt: Vlaanderen krijgt dat niet! Dat is toch hallucinant? Dat is toch onvoorstelbaar? Vlaanderen is vragende partij om een eigen paviljoen te hebben op de wereldtentoonstelling. We hebben meer dan 80 procent van de export. We zijn de grote economische motor in België. En België zegt: 'Njet! Ge krijgt het niet!' Indien België ja had gezegd, zou er wel een eigen Vlaams paviljoen komen. Zo begrijp ik het toch, minister-president.

Collega's, ik vind het onwaarschijnlijk. Opnieuw wordt hier bewezen dat België een rem is op de ontwikkeling van Vlaanderen als natie. Ik vind dat een zeer bedenkelijke zaak.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dit is weer een voorbeeld van 'tussen droom en daad staan wetten en praktische bezwaren' – misschien minder praktische bezwaren. Ik heb het Verdrag van Parijs niet gemaakt. Toen ik zag dat inderdaad de lidstaat de goedkeuring moet geven, wist ik hoe laat het was.

Mijnheer Deckmyn, ik begrijp uw frustratie, ik deel haar zelfs voor een deel. Maar ondertussen draait natuurlijk de tijd verder. Dan kunnen we kiezen wat we doen. Ofwel blijven we daar weg, ofwel zijn we op de opening die we zelf hebben kunnen maken. Ik heb in mijn antwoord op een vorige vraag al eens gewezen op de expo in Barcelona. Dat was de expo rond 'smart cities'. Daar stonden wij helemaal als Vlaanderen, zij het op een Belgische site. Maar de verschillende deelstaten kwamen daar helemaal tot hun recht. De slechtste manier was zoals in Dubai. De beste manier is op dit moment nog niet haalbaar. We zullen die kaart zeker moeten trekken bij een volgende staatshervorming. Nu moeten we bekijken wat 'second best' is. We hebben nu alle mogelijkheden om ons als Vlaanderen aan de wereld te tonen, met onze eigen innovatie, met onze eigen identiteit en zo. Het zal dan ook de eerste keer zijn dat dat gebeurt. Maar natuurlijk, ideaal zou zijn indien we naast Baden-Württemberg konden staan. Dat is door het verdrag over die wereldtentoonstellingen vooralsnog niet mogelijk. Laten we dat vooral bij een volgende staatshervorming op tafel leggen, zodat we daar als deelstaat geen remming meer moeten ondergaan.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, ik wil mij aansluiten bij uw boodschap en haar misschien nog wat concreter maken. Tussen droom en daad staat België, niet alleen in dit dossier, maar in heel wat dossiers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de minister-president van Noordrijn-Westfalen – 1757 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, op 4 februari 2022 ontmoette u de minister-president van Noordrijn-Westfalen, Hendrik Wüst, in het Errerahuis hier in Brussel. Volgens het Vlaams Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken werden verscheidene thema's besproken. Het ging over corona, dat beide deelstaten heeft getroffen, maar ook over het verdiepen van de samenwerking tussen sterke regio's en deelstaten binnen de EU, de spoorwegverbinding 3RX, wat vroeger de IJzeren Rijn heette, de samenwerking in het kader van de Einstein-telescoop, het energiebeleid en de gemeenschappelijke belangen van beide regio's op het vlak van waterstof. Bovendien vermeldde het departement dat eind maart 2022 een gezamenlijke vergadering tussen beide regeringen van beide regio's zal plaatsvinden.

Een nauwe samenwerking tussen Vlaanderen en andere sterke Europese regio's is bijzonder belangrijk. Goede banden met Länder als Noordrijn-Westfalen, net zoals Vlaanderen een motor van economische welvaart, zijn daarbij essentieel.

Minister-president, kunt u wat bijkomend verslag uitbrengen over uw ontmoeting met de minister-president van Noordrijn-Westfalen, ter aanvulling van wat we hebben vernomen via het persbericht van uw departement? Wat werd er precies besproken? Is er al een bepaalde output? Zijn er akkoorden afgesproken?

Hoe kan de samenwerking tussen sterke Europese regio's in het algemeen en Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen in het bijzonder nog worden versterkt?

Kunt u een stand van zaken geven inzake de voorbereiding van de gezamenlijke vergadering tussen de Vlaamse Regering en de regering van Noordrijn-Westfalen die eind maart 2022 gepland staat? Wat zal er tijdens die vergadering worden besproken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, ik geef u een overzicht van wat werd besproken met minister-president Wüst. Dat was trouwens een zeer hartelijke ontmoeting met een aangename man.

De gezamenlijke regeringszitting zal op 29 maart plaatsvinden in Düsseldorf, nadat ze eind vorig jaar was uitgesteld wegens corona. Er werd afgesproken dat de voorbereidingstekst hier en daar nog zal worden verfijnd.

Verder hadden we het over de coronatoestand in onze respectieve regio's, en hoe we ermee omgaan en wat de vooruitzichten zijn.

We bespraken verder de samenwerking van de sterke regio's. We bekijken hoe we vanuit gezamenlijke belangen kunnen wegen op onder andere het EU-beleid en denken eraan om hierbij andere regio's te betrekken. Ook rond specifieke thema's kunnen we gezamenlijke visies uitwerken. Er werd afgesproken om dit tijdens de gezamenlijke regeringszitting verder te bespreken. We hebben ook van gedachten gewisseld over de Conferentie over de Toekomst van Europa.

Inzake energie en waterstof spraken we allereerst over de uitdagingen die de energiecrisis met zich meebrengt. We zullen bekijken of er mogelijkheden zijn om bepaalde aspecten hiervan samen aan te pakken. We bespraken daarnaast ook de mogelijke samenwerking inzake waterstof. Onze Vlaamse havens hebben de ambitie om waterstof te produceren en te importeren. Ons land kan een belangrijke invoer- en doorvoerhub worden voor waterstof. Het is cruciaal om een pijpleiding-connectie naar Noordrijn-Westfalen te realiseren, met name naar de haven van Duisburg. Hierbij verwezen we ook expliciet naar de ontwikkeling van tankstations zoals het polyvalente CMB-tankstation (Compagnie Maritime Belge), dat ook

schepen van waterstof kan voorzien. Het zwaar en langeafstandsvervoer en de binnenvaart zullen in belangrijke mate aangedreven worden met waterstof.

3RX was vanzelfsprekend een heel belangrijk onderdeel van die ontmoeting. Noordrijn-Westfalen blijft een trouwe partner van Vlaanderen, zo werd bevestigd, en we zijn het er beiden over eens dat we dit dossier hoog op de agenda moeten houden, onder meer tijdens contacten met Nederland en de federale Duitse overheden.

Noordrijn-Westfalen wenst nauwer betrokken te worden bij de Einsteintelecoop, aangezien het federale niveau in Duitsland dit project in handen heeft.

U vroeg hoe de samenwerking tussen sterke Europese regio's in het algemeen en Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen in het bijzonder kan worden versterkt. Met Noordrijn-Westfalen zijn onze contacten al zeer intens. Ik had reeds het genoegen om contact te hebben met de vorige minister-president, Armin Laschet. Samen met de Minister für Bundes- und Europaangelegenheiten van Noordrijn-Westfalen bezocht ik in het najaar van 2021 de haven van Antwerpen met het oog op de samenwerking rond waterstof. Ik had ook al kort minister-president Wüst gezien in november vorig jaar tijdens het gezamenlijke bezoek aan de Bundesrat. Ik was dan ook blij dat we nu uitgebreid de tijd genomen hebben om het grote potentieel aan samenwerking verder te bespreken.

Ik kijk uit naar de vervolgmomenten, ook na de deelstaatverkiezingen in Noordrijn-Westfalen op 15 mei 2022. We hebben binnenkort de gezamenlijke regeringszitting, waarbij ook tal van bilaterale ontmoetingen gepland staan tussen de vakministers. Onze diplomatiek vertegenwoordiger in Berlijn heeft nauwe contacten met de overheden van Noordrijn-Westfalen en gaat er regelmatig op zending om de bestaande samenwerking te bestendigen en nieuwe opportuniteiten uit te werken. Ook de collega's van Flanders Investment & Trade (FIT) doen dit vanuit hun kantoor in Keulen.

We nemen ook deel aan informele netwerken van Europese regio's zoals de RLEG, dat zijn de regio's met wetgevende bevoegdheden, en de Regions for EU Recovery. Ik sprak eind januari nog via videoboodschap op een evenement van de RLEG om een boodschap over de rol van regio's in de EU richting Conferentie over de Toekomst van Europa te sturen. Ook met Noordrijn-Westfalen werken we hierover nog samen.

Ten slotte voer ik zelf nog gesprekken met andere sterke regio's om samen gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken.

De voorbereiding van de vergadering was zo goed als klaar, maar de pandemie zorgde ervoor dat de zitting moest worden uitgesteld. Er worden momenteel nog wat inhoudelijke details verder uitgewerkt en praktische regelingen getroffen. Naast verschillende bilaterale afspraken tussen de vakministers zullen we het protocol overlopen, waarin volgende thema's aan bod komen: de vooruitzichten na de pandemie; digitalisering; energie, met focus op waterstof; mobiliteit; stad-samenleving-milieu; Europese samenwerking.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, het is een hele boterham. Ik stel vast dat er heel wat belangrijke punten, zowel voor Vlaanderen als voor Noordrijn-Westfalen, werden besproken. U had het ook over de mogelijke samenwerking inzake waterstof. Als ik het goed voorheb, is er in de haven van Antwerpen een wereldprimeur met het waterstoftankstation dat daar vorig jaar werd geïnstalleerd. Een deel van de wereld kijkt met enige jaloezie naar wat wij hier verwezenlijken.

Het is goed dat die verschillende thema's besproken werden. Ik hoorde u ook zeggen dat u gesproken hebt over de conferentie over de toekomst van Europa. De Vlaamse Regering heeft daar samen met de kanselarij al een studiedag over ingericht. Twee weken geleden hebben we dat hier ook in het Vlaams Parlement gedaan. Ons thema was toen 'De positie van deelstaten binnen de Europese Unie'. Werd dat ook besproken met de minister-president van Noordrijn-Westfalen? Kunt u daar wat toelichting over geven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: We hebben daar inderdaad over gesproken. We hebben van gedachten gewisseld over de vraag of die conferentie van Europa op een of andere manier soelaas kan bieden om de deelstaten toch wat steviger te kunnen laten drukken op de Europese besluitvorming. Ik zal proberen diplomatiek taalgebruik te hanteren: noch de collega uit Noordrijn-Westfalen noch ikzelf zag dit als de beste weg om dat te bewerkstelligen. Er zijn waarschijnlijk nog andere wegen, namelijk de sterke regio's samenbrengen en van daaruit proberen een rechtstreeks gesprek met de Europese Commissie aan te gaan. Maar wat de Toekomstconferentie van Europa betreft, weten we nog niet goed hoe we moeten inschatten wat van daaruit te verwachten zal zijn.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik sluit me volledig aan bij uw woorden. Ik weet dat we met Vlaanderen een unieke positie hebben binnen de Europese Unie, met onze exclusieve wetgevende bevoegdheid. We steunen u daar alleszins in om ook partners binnen Europa te vinden die op een gelijkwaardige positie als Vlaanderen staan en dus ook willen deelnemen aan die Europese raden. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de economische gevolgen voor Vlaanderen van de oplopende spanningen met Rusland

– 1758 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, het oplopende conflict tussen het Westen en Rusland werd de voorbije weken meermaals in dit parlement besproken. Voor het Vlaams Parlement blijven de bevoegdheden echter beperkt tot de mogelijke gevolgen van deze crisis voor de Vlaamse economie. Die gevolgen zijn nu al te merken voor Vlamingen die handel drijven met Oekraïne of Rusland.

De economische relaties tussen Vlaanderen en Rusland zijn de laatste jaren turbulent te noemen. Denk maar aan het Russische embargo op peren, als tegenreactie op de Europese sancties in 2014. Door de mindere handelsrelaties de afgelopen jaren bleef de Vlaams uitvoer richting Rusland ook in 2020 relatief beperkt, tot 1,17 procent van de totale uitvoer. Ook voor Oekraïne is er met 0,17 procent geen sprake van een grote afzetmarkt voor Vlaamse goederen. Toch blijft het de taak van de Vlaamse overheid om die economische actoren zo goed mogelijk bij te staan in hun zoektocht naar oplossingen voor bijvoorbeeld logistieke knelpunten of andere afzetmarkten.

In uw antwoord op mijn tussenkomst tijdens de plenaire vergadering van 26 januari gaf u aan dat Flanders Investment & Trade (FIT) de economische impact van

eventuele sancties op Europees niveau en een Russische inval in Oekraïne in kaart brengt. Ik heb daarom de volgende vragen. Zijn er reeds hulpvragen van Vlaamse ondernemingen binnengekomen bij FIT? Zo ja, hoeveel? Met welke problemen komen de Vlaamse ondernemers aankloppen? Welke Vlaamse sectoren en bedrijven worden het meest bedreigd door de impact van het conflict?

Hoe verlopen de gesprekken op Europees niveau rond mogelijke sancties tegen Rusland? Kunt u een stand van zaken geven bij het in kaart brengen van de mogelijke economische impact van de situatie aan de Russisch-Oekraïense grens op Vlaanderen? Zullen we vanuit Vlaanderen, na het in kaart brengen van de impact door FIT, werk maken van een actieplan om de economische gevolgen van een Russische invasie of EU-sancties tegen Rusland te temperen? Zitten daarvoor al concrete zaken in de pijplijn?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Nachtergaele, vragen die direct verband houden met het conflict, komen voorlopig nog niet binnen. Het kantoor in Moskou ziet wel een opmerkelijke stijging van vragen over moeilijkheden rond certificatie, productetikettering en importbeperkingen.

Ook ontvangen mijn diensten meer vragen dan anders over te deblokken vrachten aan de grens tussen Wit-Rusland en Rusland. Het illustreert dat Rusland zich niet erg soepel opstelt en niet terugdeinst voor maatregelen die het buitenlandse toeleveranciers wat moeilijker maken.

Hoe verlopen de gesprekken op Europees niveau rond sancties? Ten eerste wordt de algemene veiligheidssituatie op regelmatige basis besproken op ambassadeursniveau binnen de EU. Ten tweede vinden er parallel, via beveiligde kanalen, besprekingen plaats over een potentieel sanctiepakket. Gelet op de gevoeligheid van het dossier, gebeuren die op een need-to-knowbasis. Dat sanctiepakket zal er enkel komen indien er sprake is van militaire agressie. De voorbereidingen die nu achter de schermen plaatsvinden, zullen ons alleszins toelaten om snel maatregelen te nemen. Voorlopig ligt er nog geen formeel voorstel op tafel.

Dan kom ik bij de mogelijke economische gevolgen van de situatie aan de Russisch-Oekraïense grens. Wat investeerders betreft, heeft geen van de ons bekende bedrijven uit die zone FIT gecontacteerd om problemen te signaleren. In Oost-Oekraïne is één Vlaamse onderneming actief. Daar verliepen de operaties ook de laatste dagen normaal.

Op een iets bredere schaal bekeken, lijkt de handel door te gaan, terwijl zakenlui de situatie van nabij opvolgen. Maar ze hopen uiteraard, net als wij, op een snelle de-escalatie. Zoals eerder al gemeld in deze commissie, is het onmogelijk om correct in te schatten wat de eventuele gevolgen van een gewapend conflict zouden zijn. Veel zou immers afhangen van de omvang van die confrontatie. In het geval van militaire agressie ligt een sterke invloed op de handelsstromen alleszins voor de hand, zowel met Oekraïne als met Rusland, ten gevolge van een EU-sanctiepakket.

Ten slotte vroeg u of er al concrete zaken in de pipeline zitten voor als het daar inderdaad zou ontaarden. Het is in dit stadium nog te vroeg om daar al uitspraken over te doen. Er ligt momenteel nog geen concreet voorstel van sanctiepakket op tafel. We volgen die gesprekken logischerwijze wel actief op en waken over de eventuele impact op de Vlaamse economie. Op dit moment is er nog geen sprake van een militaire escalatie, en we hopen natuurlijk dat het ook niet zo ver komt. Het bezoek van de nieuwe Duitse kanselier toont in elk geval dat de diplomatieke weg nog niet volledig is opgegeven. Wordt dus verder vervolgd.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dank u wel, minister-president. In een interessant Bloombergartikel werd een diepgaande analyse opgenomen over de impact van eventuele EU-sancties tegen Rusland. En ons land wordt eigenlijk op vier landen na het minst geïmpacteerd door mogelijke sancties, wat op zich wel goed nieuws is. Minder dan 1 procent van de economische toegevoegde waarde is immers afhankelijk van Russische importgoederen.

Het is een beetje koffiedik kijken waar het naartoe gaat. De alarmerende berichten van dit weekend worden vandaag weer tenietgedaan door een gedeeltelijke terugtrekking. Het is inderdaad heel moeilijk om in te schatten waarop we ons hier moeten voorbereiden, maar ik denk dat het wel interessant kan zijn om, nadat we die potentiële economische schade in kaart hebben kunnen brengen, samen te zitten met de getroffen sectorfederaties om eens na te denken over hoe we als overheid die sectoren in de toekomst het best kunnen bijstaan.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Collega's, dit is een terechte vraag van collega Nachtergaele. Zoals gezegd, is het item van de spanningen met Rusland al meermaals aan bod gekomen in dit parlement. Reeds op 12 januari heb ik in de plenaire vergadering gewezen op de risico's, ook voor Vlaanderen, van een escalatie en bijhorende sancties. Sommige collega's deden toen wat schamper over mijn vragen, maar helaas staan we nog altijd dicht bij een escalatie van het conflict. De dreiging is actueler dan ooit. Steeds meer landen roepen hun landgenoten op om Oekraïne te verlaten. Ook onze premier deed dat al. En hoewel ook Rusland geen belang heeft bij een echte oorlog, kan de dynamiek van actie en reactie tot soms ongewilde resultaten leiden.

Van in het begin van deze crisis was het duidelijk dat de Europese Unie samen met de VS economische sancties aan het voorbereiden was. Van in het begin vraagt de liberale fractie duidelijkheid over de impact van dergelijke sancties op Vlaanderen, want het zou naïef zijn om te denken dat sancties en contrasancities geen impact zouden hebben op ons land en onze regio, zelfs al is onze rechtstreekse handelsrelatie relatief beperkt.

Het is goed dat FIT een voorbereidende oefening over de economische impact maakt. Dat is een complexe aangelegenheid. Veel economische partners zullen globaal en mondiaal geïmpacteerd worden bij dit gewapende conflict, niet alleen de rechtstreekse handelsstromen, maar ook de onrechtstreekse. De vraag is nu hoe we kunnen schakelen om onze Vlaamse economie snel bij te staan als de echte rode lijn eenmaal zou worden overschreden en de dominostenen jammer genoeg zouden beginnen te vallen – wat ik nog altijd niet hoop.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Bedankt voor de vraag, collega Nachtergaele. Dit onderwerp is inderdaad al meermaals ter sprake gekomen.

Ik heb twee bijkomende vragen. Er zijn toch een paar bedrijven die handel voeren met de havens in het zuiden van Oekraïne. Ik heb het dan over de havens van Mykolajiv en Odessa. Dat handelsverkeer dreigt ook, zeker bij een conflict tussen Rusland en Oekraïne, als eerste getroffen te worden. Gelukkig lijkt de situatie nu te de-escaleren, maar het havenbeleid is natuurlijk wel een bijzonder aandachtspunt voor deze zaak. En wat sancties betreft, wou ik ook waarschuwen voor de impact op onze eigen economie, maar dat hebben de collega's ook al gedaan. We moeten dus voorzichtig handelen.

Naar aanleiding van het conflict hebben we kunnen vaststellen dat bepaalde landen hun ambassades of hun vertegenwoordigingen verschoven hebben van Kiev naar Lviv. Is daar binnen België of binnen Vlaanderen sprake van geweest, om eventueel verschuivingen te doen in het kader van de risico's van een grootschalig conflict? Zijn er gesprekken geweest? Ik denk dat onder andere Canada al beslist had om alles te verschuiven van Kiev naar Lviv. Is er binnen België of Vlaanderen ook zo'n overweging geweest?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Bedankt voor de waardevolle commentaren. Mijnheer Deckmyn, op Vlaams niveau en bij mijn weten ook op federaal niveau is er tot hiertoe nog geen overweging geweest om uit Kiev weg te trekken. Op Vlaams niveau is dat zeker niet het geval, en op Belgisch niveau heb ik er alleszins nog niets over vernomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beslissing van Noord-Ierland om geen douanecontroles uit te voeren aan de grens met Groot-Brittannië – 1760 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, we hebben vorige week een heel interessante hoorzitting gehad over de Brexit. En wat bleek? Op 2 februari besliste de Noord-Ierse minister van Landbouw, de unionist Edwin Poots van de Democratic Unionist Party (DUP), om de douanecontroles op goederen aan de grens tussen Groot-Brittannië en Noord-Ierland op te schorten. Zoals u weet, zijn de douanecontroles een wettelijke verplichting, conform het handelsakkoord dat de Europese Unie met het Verenigd Koninkrijk heeft afgesloten. De Britse regering trachtte de gemoederen te bedaren door te stellen dat er eigenlijk niets zou veranderen en dat de douanecontroles gewoon doorgaan. Berichten vanuit Ierland lijken dat ook te bevestigen. Toch is het opnieuw een soort van dreigement, ditmaal van de Noord-Ierse minister. Bovendien gaat het om de zoveelste episode in de spanningen tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk over Noord-Ierland, waar de spanningen toch al vele jaren geregeld oplopen.

Verdere verwarring ontstond toen de eerste minister van Noord-Ierland, Paul Givan, eveneens van de DUP, ontslag nam. Door een akkoord om de macht in Noord-Ierland steeds te verdelen tussen unionisten en Ierse nationalist, betekende dat ook het ontslag van de vice-eersteminister, Michelle O'Neill van Sinn Féin. De leider van de unionisten, Jeffrey Donaldson, schoof de schuld voor het de facto vallen van de Noord-Ierse regering volledig in de schoenen van de Europese Unie. Hij hekelde dat de mening van de unionisten niet wordt gehoord door de Europese Unie, maar dan blijkbaar ook niet door Londen.

Al die gebeurtenissen vinden plaats in een context van moeilijke onderhandelingen tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk over Noord-Ierland. Alle inspanningen ten spijt, lijkt het dossier op dit ogenblik muurvast te zitten. Meer en meer lidstaten zijn gefrustreerd over de houding van het Verenigd Koninkrijk en in dit geval ook van Noord-Ierland, of toch een deel van de Noord-Ierse regering. De Britten zelf hebben reeds gedreigd met een opschorting van het handelsakkoord. De vraag rijst dan ook hoe beide partijen spoedig tot een duurzame oplossing

kunnen komen, enerzijds in het belang van het vredesproces ter plaatse, maar anderzijds ook om goede handelsrelaties te hebben met het Verenigd Koninkrijk, en uiteraard ook met Ierland en Noord-Ierland. Goede afspraken zijn noodzakelijk om de economieën van beide partners te beschermen. Ook Vlaamse bedrijven zijn daar bezorgd over. Het akkoord speelt tevens een rol in het vrijwaren van vrede en stabiliteit in Noord-Ierland na het Goede Vrijdagakkoord van ondertussen al meer dan twintig jaar geleden.

Minister-president, wat is uw reactie op de recente gebeurtenissen in Noord-Ierland? Kunt u als minister-president bevestigen dat er nog steeds douanecontroles op goederen aan de grens tussen Groot-Brittannië en Noord-Ierland plaatsvinden, zoals het verdrag stipuleert? We hebben ook geleerd dat heel veel goederen, bijvoorbeeld uit onze havens, eerst het Verenigd Koninkrijk binnengaan, maar dan soms over de weg gaan in Schotland, om dan weer op de boot verder te gaan en zo Noord-Ierland binnen te gaan.

Kunt u een stand van zaken geven over de onderhandelingen tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk? Hoe kunnen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk volgens u tot een duurzame oplossing komen, die de economieën van beide partners beschermt en tegelijk ook de vrede en stabiliteit in Noord-Ierland bewaart en de integriteit van de interne markt in de Europese Unie intact houdt?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, mijnheer Vanlouwe. Ik betreur uiteraard de beslissing van de Noord-Ierse landbouwminister inzake de stopzetting van de douanecontroles. Dat houdt een schending in van de afspraken waarmee beide partijen hebben ingestemd onder het Iers Protocol. Ik neem echter wel opgelucht nota van de snelle rechterlijke uitspraak in Noord-Ierland die de instructie tot stopzetting van de controles voorlopig opgeschort heeft. De integriteit van onze Europese interne markt is steeds een belangrijk aandachtspunt geweest voor de Vlaamse Regering. Ik blijf bezorgd over de instabiele situatie in Noord-Ierland en over de moeilijke gesprekken tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie. Ik blijf die ontwikkelingen dan ook nauwgezet opvolgen.

Ik kan inderdaad bevestigen dat er douanecontroles op goederen plaatsvinden. Enkele dagen na de beslissing van de Noord-Ierse landbouwminister Edwin Poots om de douanecontroles stop te zetten, heeft een rechter van het Belfast High Court die instructie geschorst. In afwachting van een uitspraak ten gronde op 7 maart gaan de controles intussen verder. De woordvoerder van de Europese Commissie maakte na de beslissing van Poots ook bekend dat EU-experten ter plaatse bevestigden dat de controles nog steeds uitgevoerd worden.

Wat betreft de onderhandelingen inzake het Iers Protocol, wordt er nog steeds intensief gesproken op technisch niveau. Er lopen constructieve gesprekken rond douane, maar op een aantal belangrijke thema's, zoals toegang tot de IT-douanedatabases en het gebruik van bepaalde goederencodes, is er nog heel wat discussie. Verder wordt er ook nog steeds gesproken over sanitaire- en fytosanitaire goederen, staatssteun en governance.

Naast de technische gesprekken vonden er vorige vrijdag, 12 februari 2022, ook opnieuw gesprekken plaats tussen hoofdonderhandelaars Sefcovic en Truss. Ik hoop alvast dat deze gesprekken tot een doorbraak kunnen leiden.

Er ligt al een duurzame oplossing op tafel, namelijk het Iers Protocol. Dit Protocol voorziet in een unieke oplossing voor een unieke situatie. Daarnaast respecteert het ook maximaal de Goede Vrijdagakkoorden én de integriteit van de interne markt, op voorwaarde dat de afspraken correct en loyaal worden uitgevoerd uiteraard. Aan EU-zijde zijn we steeds bereid om na te denken over praktische

oplossingen en flexibilisering, zolang dit binnen het kader van het Protocol gebeurt. Het is nu aan het VK om concrete engagementen aan te gaan. De EU kan niet toestaan dat een derde partij, na afsluiten van een internationaal verdrag, terugkomt op de gemaakte afspraken en deze weigert uit te voeren. Dit is niet alleen een schending van internationaal recht maar ook een ernstige schending van het vertrouwen, die de verdere relatie tussen beide partijen niet ten goede komt.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik heb geen bijkomende vragen. Het zal voorlopig toch nog even afwachten zijn wat er vanaf 7 maart 2022 zal gebeuren als de voorlopige opschorting van de beslissing van de Noord-Ierse regering zal vervallen. Mogelijk komen we dan opnieuw terug met een vraag om uitleg.

Verder is het alleszins een goede zaak dat de EU met het VK verder blijft spreken en, zoals u zegt, dat het Iers Protocol op een correcte manier kan worden nageleefd en uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Het Noord-Iers Protocol moet inderdaad het Goede Vrijdagakkoord beschermen om de fragiele vrede op het Ierse eiland te bewaren. Dit is een doorn in het oog van de brexiteers. Maar het protocol maakt wel degelijk deel uit van het onderhandelde akkoord dat met de regering van Johnson werd afgesloten. Zoals de minister-president zelf heel nadrukkelijk stelde tijdens de gedachtewisseling over de Brexit op 1 februari 2022: 'pacta sunt servanda'. Anders kan men alles opnieuw in vraag blijven stellen waar men niet 100 procent gelukkig mee is. De akkoorden kunnen niet zomaar eenzijdig naast zich worden neergelegd. Momenteel zijn er 23 elementen van het Noord-Ierse Protocol die niet worden uitgevoerd. En dat is problematisch. De EU maakt zich dan ook terecht zorgen over de integriteit van de Europese interne markt. Eind vorig jaar heeft de Commissie inderdaad enkele regelingen voorgesteld die een antwoord moeten bieden op deze problemen. Er werden zelfs enkele toegevingen op tafel gelegd. Wat ons betreft, is het essentieel om zowel de vrede als de veiligheid te bewaren en om de integriteit van de Europese interne markt te beschermen. Het wordt tijd dat de Britten de gevolgen van hun eigen keuze leren aanvaarden, zo niet zullen ze meer en meer als een erg onbetrouwbare speler op het internationale forum worden bekeken.

Ik heb toch wel een bijkomende vraag, minister-president. Hebt u daarover de afgelopen maanden en weken gesprekken gevoerd met Britse vertegenwoordigers?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: In antwoord op de heer Tommelein: neen, ik heb daar nog geen gesprekken over gevoerd omdat het post Brexit bijzonder moeilijk is om op voldoende hoog niveau langs de kant van het Verenigd Koninkrijk contacten te hebben. We gaan binnenkort een prinselijke missie doen naar het VK. Op het programma staan wel een aantal contacten op voldoende hoog niveau om deze problematiek aan te kaarten.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het slotwoord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik dank de minister-president.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de rol van imec in de Europese Chips Act – 1761 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de Europese Chips Act en de rol van Vlaanderen daarin – 1793 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, op dinsdag 8 februari 2022 is er eigenlijk wel iets belangrijks gebeurd. De Europese Commissie stelde de zogenaamde Chips Act voor. Dat zijn heel ambitieuze plannen die er moeten voor zorgen dat Europa tegen 2030 wereldspeler wordt in het maken van halfgeleiders en wereldleider wil zijn in de ontwikkeling van de meest innovatieve, krachtige chips.

Wat voor ons als Vlaanderen wel leuk was, of toch prettig om te zien dat dat gebeurt, is dat een onderzoeksinstelling als imec daarin een cruciale rol krijgt. Wat zouden zij moeten doen samen met het Franse Leti en het Duitse Fraunhofer? Zij zouden het Europese onderzoeksconsortium moeten zijn waar ingezet wordt op innovatie, waar ervoor gezorgd wordt dat we de meest innovatieve chiptechnologie hebben en waar ook in proeflijnen geïnvesteerd kan worden.

Hoe de rol van imec er precies zal uitzien, is vandaag nog niet helemaal duidelijk. Die plannen moeten nog wat verder uitgewerkt worden. Maar ik weet, en heb intussen ook nog eens opnieuw gelezen, dat de CEO van imec, Luc Van den hove, altijd wel een heel duidelijke visie heeft gehad over het succes van imec. Hij wijst er ook op dat Europa zich met die nieuwe plannen in geen enkel geval protectionistisch mag opstellen of moet proberen alles zelf te doen, omdat deze industrie te sterk verweven is met de rest van de wereld. Wat we wel moeten doen, is ervoor zorgen dat we het gewicht van Europa verhogen. Dat kunnen we doen door nog meer in te zetten op onze sterktes. Die sterktes hebben we. Ik denk alleen al – en hij dacht daar ook aan – aan ASML in Nederland, waar de geavanceerde machines worden gemaakt voor de chipproductie. En ook, uiteraard, aan een instituut als imec, dat op het vlak van wetenschappelijk onderzoek en innovatie een begrip is. Ik kan u echt wel zeggen dat dat het geval is. Ik herinner mij een missie naar Zuid-Korea, waar men Vlaanderen niet echt kende, maar imec in elk geval wel. Als je inzet op je sterktes, dan garandeer je dat de rest van de wereld je net zoveel nodig heeft als jij hen. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat we ons gewicht versterken.

In de chipproductie liggen de Europese troeven in specifieke toepassingen, niet in alles te doen. Ik denk daarbij aan sensoren of microcontrollers. Ik verwijs opnieuw naar Luc Van den Hove. Hij zegt dat we de bedoeling moeten hebben om de knowhow die we hebben, over te dragen aan productiebedrijven. Het is zeker geen optie om grote volumes zelf te draaien, zegt hij letterlijk, “maar we willen de Europese markt openen en tonen wat mogelijk is, zodat de industrie ermee aan de slag kan”.

Als ik terugkeer naar die Chips Act, dan streeft Europa naar een meer strategische autonomie en minder afhankelijkheid van de Aziatische bedrijven. Ik denk dat in de pandemie duidelijk is gebleken dat dit een risico is. We weten dat Aziatische bedrijven ondertussen 80 procent van de wereldwijde productie op zich nemen,

daarna gevolgd door de Verenigde Staten. De bedoeling van deze Chips Act moet zijn dat ook Europa een grotere rol krijgt in dat geheel. In dat kader wil de Commissie ook controlemechanismen ontwikkelen – en dat vind ik raar – die de export van chips uit de EU bij schaarste nauwgezet kunnen volgen en zelfs kunnen verbieden.

Europa heeft daar veel centen voor veil. Men spreekt van 43 miljard euro. Als we weten dat imec vandaag een budget heeft van 750 miljoen euro, spreekt men van 1 tot 1,5 miljard euro extra voor imec. De Commissie rekent er natuurlijk wel op dat de lidstaten nog miljarden euro's aanbrengen. Ook daar worden getallen genoemd, dat gaat over 25 miljard euro. Als je dat allemaal optelt, gaat het om een heel grote investering die daar voorzien is.

Onze rol als Vlaanderen is in het verleden heel duidelijk geweest. Wij hebben imec niet alleen financieel gesteund. Ik denk, en ik durf ook te zeggen, dat we er in het verleden ook voor hebben gezorgd dat imec de vrijheid kreeg om het model op te zetten zoals ze zelf wensten. Ik heb dat zeker zelf gedaan, maar ook mijn voorgangers-ministers van Innovatie hebben die vrijheid altijd gegeven aan imec. Dat betekent dat zij konden werken zoals Luc Van den Hove vond dat ze moesten werken en zonder al te veel inmenging vanuit de overheid.

Wat mij zorgen baart, is of dat model wel stand kan houden als Europa die plannen ten uitvoer brengt en met zakken vol geld komt aandraven.

We moeten, denk ik – en dat is een tweede element – er ook wel voor zorgen dat we de vruchten plukken van die jarenlange investeringen van Vlaanderen. Daar moeten we de nodige aandacht voor hebben.

Zo kom ik bij mijn vijf vragen, minister-president.

De rol van imec is nog niet duidelijk. Luc Van den Hove heeft een duidelijke visie. Hoe kunt u als minister-president die rol van imec binnen Europa mee verdedigen zodanig dat de rol van imec is en blijft wat imec zelf en Vlaanderen daarvan verwachten?

Het model van die wereldwijde samenwerking is altijd zeer essentieel geweest voor het succes van imec. Met het grote budget vanuit Europa – als dat zo is, want er is nog niets 100 procent zeker – moeten we ervoor zorgen dat het model van internationale samenwerking overeind kan blijven. Hoe denkt u dat dit zou kunnen worden gerealiseerd?

Vlaanderen investeert al jaren enorm in imec. Ondertussen is dat gelukkig nog maar 20 procent van alle budgetten die imec heeft. Dus, 20 procent wordt door Vlaanderen gefinancierd. Wat verwacht Europa van de lidstaten? Hoe is de positie van Vlaanderen in die verwachtingen?

Ik zei al bij de inleiding dat ik wat schrik heb voor het aangekondigde controlemechanisme met betrekking tot de export vanuit Europa. Is dit niet in tegenstrijd met het succesvol model van imec van wereldwijde samenwerking? Het is toch wel een protectionistische reflex van Europa. Hoe rijmt u die dingen met elkaar?

Hoe staat u ten aanzien van de financiering van dit verhaal? Op welke manier kan en moet de concurrentie tussen grote en kleine lidstaten worden beperkt en vermeden, zodat niet iedereen zijn stukje van de koek krijgt, maar de koek gaat naar bijvoorbeeld een instituut als imec, dat zijn troeven al heeft getoond en bewezen heeft dat het wereldspeler is.

Dit zijn mijn vragen over toch wel een zeer belangrijk onderwerp.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Inderdaad, collega Muyters, dit is een zeer belangrijk onderwerp, vandaar ook de vraag die ik heb ingediend.

Minister-president, de Europese Commissie stelde onlangs haar langverwachte Chips Act voor. De Commissie plant maar liefst 43 miljard euro te investeren om de Europese Unie een wereldspeler te maken op het vlak van chipproductie. Het wereldwijde chiptekort waarmee de economie kampt sinds de coronacrisis heeft de zwakte van Europa op dit vlak pijnlijk blootgelegd. Ook de Verenigde Staten en China investeren daarom fors in het opvoeren van de chipproductie en het onafhankelijker worden van import.

Vanaf 2030 moet Europa verantwoordelijk zijn voor 20 procent van de productie van alle chips wereldwijd. Dat zou een verviervoudiging van de huidige Europese productie behelzen. Er wordt 30 miljard euro geïnvesteerd in de oprichting van Europese megafabrieken van de nieuwste generatie chips, 11 miljard euro gaat naar onderzoek en ontwikkeling.

Een belangrijke rol in de plannen van de Commissie zou weggelegd zijn voor het Leuvense onderzoekscentrum imec. We mogen, zoals collega Muyters stelt, best trots zijn op zo'n belangrijke Vlaamse speler. Het centrum werd in 1984 opgericht als onafhankelijk onderzoekscentrum voor micro- en later nano-elektronica. Het doel was steeds om alle academische kennis rond chiptechnologie in Vlaanderen te bundelen. De zakenkrant De Tijd spreekt over imec als "het kroonjuweel van de Chips Act als de belangrijkste innovator van de kleinste en energieluwe chips in Europa". De chips die imec ontwikkelde, zijn state of the art en slechts 2 nanometer groot. Volgens berichten zou het Leuvense onderzoekscentrum aanspraak kunnen maken op 1 tot 1,5 miljard euro steun, wat zeker niet niets is.

De minister liet alvast weten dat het "een fantastische opportuniteit biedt om de Vlaamse expertise en kennis versneld om te zetten in economische en maatschappelijke meerwaarde in Vlaanderen en Europa". Volgens haar moet "de 6G-smartphone van overmorgen" een "Europese zijn met Vlaamse technologie".

Minister-president, wat zal de belangrijke rol die imec wordt toegekend in de plannen van de Europese Commissie betekenen voor de Vlaamse middelen die naar imec stromen? Zal de Vlaamse Regering meer of minder in imec investeren?

Wat zal volgens u de precieze impact van de nieuwe financiële middelen op de activiteiten van imec zijn?

Zijn er, op imec na, nog andere Vlaamse onderzoekscentra, industrieën of bedrijven betrokken bij de plannen van de Europese Commissie?

Er werden in het verleden al wat bezorgdheden geuit omtrent de impact van de Europese financiële middelen op de onafhankelijkheid van imec om samen te werken met de partners die het zelf kiest. Hoe kijkt u hiernaar?

Zal de Vlaamse Regering zelf nog iets ondernemen om ervoor te zorgen dat imec een zo ruim mogelijke Europese financiering ontvangt?

Wanneer zal het exacte bedrag waar imec aanspraak op zal kunnen maken; bekendgemaakt worden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u voor de vraagstelling.

Collega Muyters, bescheidenheid siert u, maar uw rol in het innovatiebeleid in Vlaanderen in de vorige legislatuur en ook specifiek naar imec toe kan niet worden onderschat. U kunt dat natuurlijk niet van uzelf zeggen, ik maak graag van de gelegenheid gebruik om dat te doen.

Collega's, we hebben hier te maken met een heel gunstige evolutie. We moeten wel in onze euforie op een aantal elementen letten waar de twee vraagstellers allebei terecht naar verwezen hebben. Ik ga in mijn antwoord drie grote groepen van vragen onderscheiden. Dat zijn – één – de rol van imec en eventueel andere Vlaamse actoren in de Chips Act, – twee – de financiering uit Europa en de eventuele cofinanciering vanuit Vlaanderen en daaraan verbonden de concurrentie tussen grote en kleine lidstaten en – drie – de impact van de Chips Act op de onafhankelijkheid van imec. Ik denk dat alle vragen daaronder kunnen worden gecatalogeerd.

Imec was nauw betrokken bij de inhoudelijke uitwerking van de European Chips Act, zowel via rechtstreekse contacten met de Europese Commissie als via contacten met de Vlaamse en federale overheid, die op hun beurt hun weg vonden richting de Europese Commissie. We hebben binnen België allemaal aan hetzelfde zeel getrokken om de centrale rol van imec in het Europese onderzoek in halfgeleiders en digitale technologie te bestendigen. Het is duidelijk dat de Europese Commissie imec als een strategische partner ziet bij de uitvoering van de Chips Act.

Wat betreft andere Vlaamse actoren: bij mijn weten is er geen formele openbare raadpleging geweest over dit initiatief. Ik heb geen zicht op eventuele andere Vlaamse actoren die ook met de Commissie overlegden.

Wat betreft de financiering en de concurrentie tussen grote en kleine lidstaten kan ik het volgende zeggen. De Europese Commissie zal de komende weken met meer details over de financiering komen en we zullen hierover in dialoog gaan. We zullen er in elk geval over waken dat de mate van cofinanciering door de lidstaten rekening houdt met de financiële draagkracht van de lidstaat of de deelstaat in kwestie. Omdat het om ambities voor de hele EU gaat, is het belangrijk dat de financiering een pan-Europees karakter heeft. We dienen investeringsbeslissingen te nemen op basis van merites, niet op basis van de grootteorde van beschikbare lidstaatsubsidiëring. Voor Vlaanderen is dat een belangrijk uitgangspunt.

Het is nog onduidelijk op hoeveel middelen imec precies aanspraak kan maken. Het voorstel bespreekt de uitbouw van diverse Europese pilootlijnen. We bekijken de komende weken, samen met imec, in welke mate zij daarvoor in aanmerking komen en of we gezamenlijke initiatieven met andere Europese onderzoeksinstituten kunnen nemen. Het is dan ook het prematuur om al uitspraken te doen over de toekomstige Vlaamse financiering van imec. Eerst analyseren we in detail welke Europese financieringsinstrumenten voorgesteld worden en voor welke onderzoeksprojecten. De Chips Act moet in elk geval een kader voorzien waarin grote en kleine lidstaten op een gelijk speelveld met elkaar kunnen concurreren. In die optiek zullen we met de Commissie in dialoog gaan omtrent de voorgestelde toepassing van de staatssteunregels. Maar het is niet alleen eerlijke concurrentie die belangrijk is. De Chips Act moet vooral leiden tot pan-Europese samenwerking, een samenwerking die ervoor zorgt dat we als Europa op mondiaal gebied op ons sterkst staan.

Tot slot heb ik het over de impact op de onafhankelijkheid van imec. Imec heeft als rol om een brugfunctie te spelen tussen geavanceerd onderzoek op halfgeleiders en digitale technologie en een versnelde goedkeuring van deze technologie door de Europese industrie. Ik ben hoopvol dat bijkomende financiering via de Chips Act deze taak zal versterken.

Verder wijdt de Chips Act een belangrijk hoofdstuk aan internationale samenwerking. Ook vanuit Vlaanderen hechten we belang aan deze samenwerking met

gelijkgezinde partners. Daarnaast willen we een hoge mate van openheid verzekeren inzake innovatie. We zullen er tijdens de EU-besprekingen dan ook over waken dat dit overeind blijft in de finale versie.

Wat betreft de exportcontrole gaan we de komende weken in detail na hoe ingrijpend de voorgestelde coördinatie- en crisismechanismen zijn. We zullen de Europese Commissie daarbij om verduidelijking vragen. Maar we moeten er ook niet onnodig doekjes om winden: imec kent een wereldwijde samenwerking, maar handelt daar ook vandaag niet naïef in. Imec benadert dit voldoende strategisch om te verzekeren dat elke wereldwijde samenwerking er een is van wederzijdse voordelen en vermijdt uiteraard samenwerkingen die zijn strategische belangen dreigen te ondermijnen. Imec vaart daar grotendeels een eigen koers in, en dat heeft er ook voor gezorgd dat de instelling zo toonaangevend is kunnen worden. Ik lees ook in de kranten dat de onafhankelijke koers van imec ter discussie wordt gesteld, maar ik zou daar niet defaitistisch over willen zijn – niet naïef, maar ook niet defaitistisch. Wat ons betreft, zullen we tijdens de onderhandelingen op Europees niveau de bewegingsvrijheid van imec maximaal proberen te vrijwaren.

Samengevat wil ik besluiten dat de Chips Act er momenteel goed uitziet en imec naar waarde lijkt te schatten in het Europese ecosysteem. En dat is in grote mate te danken aan de jarenlange Vlaamse financiering van imec, zoals mijnheer Muyters al heeft aangestipt. Maar we moeten er natuurlijk ook over waken dat de rol van imec in de verdere behandeling en uitwerking van het voorstel overeind blijft én dat de Chips Act niet alleen imec, maar het hele industriële weefsel binnen Vlaanderen ten goede komt.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, dank u voor het mooie compliment. Het doet altijd goed.

Ik ben ook heel blij met uw antwoord. U brengt het juiste evenwicht naar voren: we moeten wel aandacht hebben voor de zaken, maar langs de andere kant ook hopen dat we de rol die Europa voor imec ziet, ten volle kunnen invullen. Ik ben het helemaal met u eens als u zegt dat dit moet gebeuren op basis van de merites. Uw slotconclusie kan ik natuurlijk ook volgen: laat ons maar over de crisismechanismen meer duidelijkheid vragen en de wederzijdse samenwerking naar voren blijven brengen.

U zei het ook: vandaag nog was er een krant die twee volledige bladzijden wijdt aan imec, waarin men opnieuw de kritische noot over de inmenging laat horen. Ik vind dat belangrijk, maar ik vind in het artikel ook belangrijk dat de journalist, die nog andere mensen aanhaalt, zegt dat het model van imec niet meer werkt omdat de stijging van de kosten exponentieel is en omdat er een consolidatie is in de sector, waardoor het onderzoek meer wordt teruggeplooid op interne kracht. Er komt dus meer eigen onderzoek van de bedrijven omdat ze groter worden. De journalist zegt dat Europees geld daarom echt nodig is voor imec, om de evolutie te kunnen volgen. Maar hij zegt er ook bij dat neutraal blijven dan echt niet meer zal kunnen. Ik denk dat dit toch wel een belangrijke stelling is.

Minister-president, mijn voorstel aan u is dat u met imec in dialoog treedt over zijn model en samen bekijkt of u zelf al dan niet vindt of het model moet worden aangepast aan die evolutie van consolidatie en van exponentiële kosten. Kan wat nu voorligt worden gerealiseerd? Ik stel voor dat dat door u, door de minister van Innovatie, Hilde Crevits, en door imec wordt opgenomen, om dan te bekijken hoe er op die twee vragen misschien al een antwoord bestaat of kan worden geformuleerd.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, we moeten uiteraard niet euforisch zijn, maar wel waakzaam. Het is belangrijk om onze eigen kennis en expertise verder te ondersteunen als waardevolle speler – en ik heb het dan vooral over imec – in het Europese onderzoek naar halfgeleiders en digitale technologie. Ik heb begrip voor de vragen die worden gesteld over inmenging. We moeten het model van imec durven bekijken en herbekijken. Ik sluit mij aan bij de commentaar van collega Muyters, die zegt dat dit misschien iets is wat minister Crevits in overleg met imec verder kan bekijken.

Eén ding is zeker. De afgelopen coronacrisis heeft aangetoond dat het beschermen van strategische sectoren essentieel is. Het blijft belangrijk dat onze industrie wordt versterkt en dat we niet afhankelijk mogen zijn van andere spelers buiten Europa. Ook Vlaanderen moet inderdaad de vruchten kunnen plukken van de inspanningen die innovatieve spelers hier in het verleden hebben gedaan. We mogen daar niet blind maar ook niet naïef voor zijn en denken dat alles zomaar in orde komt en dat, nu we eenmaal een bepaalde voorsprong hebben, het allemaal wel zal loslopen. Zo werkt het helaas niet.

Vlaanderen moet de Europese financieringsmechanismen goed in de gaten houden en waar nodig proberen bij te sturen, intern of zelfs ten aanzien van Europa. Ik hoop dan ook dat de Vlaamse Regering hiervoor de nodige inspanningen zal blijven leveren en ervoor zorgt dat imec inderdaad in de toekomst het hele industriële weefsel in Vlaanderen verder kan ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil de collega's danken voor hun interessante vragen. Als Leuvenaar was ik er toch trots op dat imec, dat op ons grondgebied is gevestigd, zo gewaardeerd wordt door de Europese Commissie en dat het een rol krijgt toebedeeld. Dat is nog niet 100 procent zeker, maar in elk geval heeft de stad Leuven imec altijd mogelijkheden gegeven. Zo'n cleanroom bouwen, dat is niet niks. Er moeten vergunningen voor komen. We zijn altijd zeer tevreden met alle steun die vanuit Vlaanderen is gekomen. Er is zelfs een weg heraangelegd moeten worden voor de toegankelijkheid van de nieuwe cleanroom. Ik bespaar u de details. Het is niet echt een bedrijf, het is een Vlaamse onderzoeksinstelling. Imec wordt echt gekoesterd, niet alleen in Leuven maar in heel Vlaanderen. Dat bewijst ook de Vlaamse Regering al zeer lang met haar steun.

Als Europa bereid is om 53 miljard euro in de grote sector van de chipsindustrie te steken, dan mag de return wel zijn dat er op termijn minder afhankelijkheid komt van chips die in andere werelddelen worden geproduceerd. Het viel inderdaad, zoals collega Deckmyn al zei, tijdens de pandemie op hoe afhankelijk wij waren van de industrie aan de andere kant van de wereld. Hoelang hebben sommige mensen niet moeten wachten op hun auto, om maar dat voorbeeld te geven. Om dat te vermijden is die Chips Act, en de middelen die daarvoor worden ingezet, de goede richting. Maar we moeten niet in protectionisme vervallen. Het zal een evenwicht moeten worden, zoals sommige collega's al hebben gezegd.

Vlaanderen moet er nu vooral over waken dat imec, als onafhankelijke onderzoeksinstelling die vooral met Vlaamse middelen heeft gewerkt, daarin een leidende rol kan spelen. We moeten niet denken dat de buit binnen is. Dat is de eerste opdracht: ervoor zorgen dat dat wordt geconsolideerd. Ik zou niet weten welke instellingen daar zomaar ineens klaar voor zijn. Imec is inderdaad wereldtop. We mogen dat echt wel zeggen.

Minister-president, dit ligt mij na aan het hart, en daarom heb ik nog een vraag. Er zullen ook middelen worden voorzien voor chipsproductie. Bijvoorbeeld Intel was al bereid om een fabriek te bouwen in Europa voor de productie van chips. Wat is daar allemaal voor nodig? 450 hectare, heel veel water, én elektriciteit. Daar

knelt misschien al het schoentje. Kan de Vlaamse Regering stappen zetten om Intel te overtuigen om in Vlaanderen een dergelijke fabriek te bouwen? Als dat nog ergens kan tenminste. Voor zo'n fabriek is het interessant om dicht bij imec te zijn. Het is geen must, maar het zou wel mooi zijn indien we daar, dan toch zeker in België, de vruchten van zouden kunnen plukken. Dat geeft toch allemaal veel tewerkstelling.

Worden er ook private bijdragen voorzien in het hele verhaal? Op hoeveel rekent men? Hoe gaat dat verder?

Collega's, bedankt voor de vragen. Ik vind het zeer interessant om hier uit de eerste hand van de minister-president een en ander over te vernemen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank, collega's, voor de vele interessante beschouwingen voor iets wat ons inderdaad allemaal na aan het hart ligt, of je nu Leuvenaar bent of elders in Vlaanderen woont. We hebben hier pareltjes. Ik zet in dat rijtje ook het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), aan de andere kant van het land. We hebben heel mooie onderzoeksinstellingen.

We hebben het over protectionisme en Europese belangen, maar we mogen ons niet vergissen. Ik denk dat imec wereldwijd met onderzoeksinstellingen moet kunnen samenwerken, niet alleen binnen Europa. Imec en andere kennisinstellingen in Vlaanderen hebben van de hele wereld veel te leren en kunnen aan de hele wereld veel schenken. Dat je in de strategische producties en in de toepassingen enig strategisch belang voor ogen houdt, lijkt me aangewezen. Dit is een subtiel geval. Ik denk dat het een verschraling zou zijn van onze onderzoeksinstellingen als we dat op Europees niveau zouden laten terugplooiën.

Ik vond de suggestie van collega Muyters zeer interessant. We zullen daarmee aan de slag gaan.

Dan wat Intel betreft. Ik hoorde daarnet collega's zeggen dat we Europese chips moeten kunnen maken. Intel is niet Europees. Dat is een Amerikaanse chipsproductie in Europa. We moeten ook hier weten wat we willen. Willen we tewerkstelling creëren? Heel graag. We moeten wel nog het volk vinden om die tewerkstelling in te vullen. Maar wie maak je rijker door Intel naar hier te halen? Ik geef het maar mee als bedenking.

Dan was er nog een vraag over private bijdragen. Ik dacht dat het een interstatelijk programma was. Maar ik kan mij vergissen. Ik zal die vraag meenemen, om dan eventueel aan het verslag toe te voegen. Dat moet correct gezet worden, want dat is een belangrijk element.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik ben zeker heel tevreden met de opmerkingen en de bedenkingen van de collega's en uiteraard met uw antwoorden, minister-president.

Collega Brouwers, wat de Europese chipsproductie betreft, denk ik dat we niet mogen overdrijven. Zelfs met de investering van 43 miljard euro zullen we maar enkele procenten van de chipsproductie in de wereld kunnen maken. We zitten nu aan 80 procent in Azië, bijna 20 procent in de VS en enkele procenten in Europa. Dat kan dan misschien verdubbelen naar 4 of 5 procent, maar dat is dan nog relatief bescheiden. Daarom ben ik het zo sterk eens met wat Luc Van den hove zegt: laten we ons vooral richten op het feit dat de rest van de wereld ons nodig heeft, zoals wij hen nodig hebben, omdat we er dan samen voor zorgen dat niet

alleen in Azië de chips er zijn als ze er moeten zijn, maar ook in Europa, omdat zij ook onze kennis en innovatie nodig hebben. Dat is de goede weg die we moeten gaan: niet tegen maar samen. Ik ga akkoord dat we een minimale chipsproductie moeten hebben, maar het inzetten op innovatie is onze kracht. Daar maken we het verschil en kunnen we dat in de toekomst ook blijven maken.

Ik ben heel benieuwd naar hoe de Chips Act verder zal lopen. Ik zal het met heel veel aandacht verder volgen, maar ik heb er alle vertrouwen in dat we met deze Vlaamse Regering op dezelfde lijn zitten. In elk geval veel succes om de verdere stappen te zetten.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u wel voor de interessante repliek, minister-president. Het is inderdaad interessant en belangrijk om onder andere te stellen dat bijvoorbeeld Intel geen Europese speler is. Ik ben het daar volledig mee eens. Dat zijn allemaal elementen die we in dit debat ook in kaart moeten brengen.

Ik ben het er ook mee eens dat we al bij al bescheiden moeten blijven. Maar als innovatieve speler wereldwijd moeten we toch ook belangrijk proberen te blijven. Ik denk dat we daar best trots op mogen zijn en daar verder op moeten inzetten. Dat was ook de insteek om deze vraag te stellen.

Het is ook belangrijk om te stellen dat innovatie aan de ene kant en productie aan de andere kant toch twee verschillende gegevens zijn, die we elk op een andere manier dienen te benaderen. Zoals ik daarnet al zei, volg ik de situatie met belangstelling. Ik hoop dat we in de toekomst verder belangrijke stappen dienaangaande kunnen zetten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onderhandelingen over een nieuw Europees migratiebeleid onder Frans EU-voorzitterschap – 1791 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Frankrijk is sinds 1 januari voorzitter van de Raad van de Europese Unie. En er zijn bepaalde zaken die in dat kader belangrijk zijn en die ook eens bevraagd moeten worden. Een van die zaken is natuurlijk het nieuwe Europese migratiebeleid. De Franse regering poogt vanuit de positie als voorzitter ook de historisch geblokkeerde hervorming van het Europese migratiebeleid weer op de rails te krijgen. Dat is een dossier dat al jaren in het slop zit vanwege de meningsverschillen tussen enerzijds de zogenaamde zuidelijke front-lidstaten, als ik het zo mag stellen, waar de meeste migranten binnenkomen, en anderzijds de andere lidstaten, die niet willen weten van een spreiding van migranten die de Europese Unie binnenkomen.

De Franse minister van Binnenlandse Zaken, Gérald Darmanin, legde begin februari een stappenplan op aan zijn Europese collega-ministers om de impasse te doorbreken. Volgens Darmanin is 'alvast de enige bestendige oplossing een Europese' – dat zijn zijn woorden, niet de mijne. Eerder in december stelde Frans president Emmanuel Macron reeds dat migratie een grote prioriteit zou zijn tijdens het Franse voorzitterschap.

Minister-president, u begrijpt dat dit mijn aandacht heeft getrokken, vandaar ook mijn vragen. Is er reeds vooruitgang geboekt tijdens de vergadering van de Raad? Wordt Vlaanderen voldoende op de hoogte gehouden van de onderhandelingen in de Raad over het migratiedossier? Zo ja, op welke manier?

Wat is uw standpunt inzake het Europese migratiedossier? Ik heb het dan onder meer over de aanpassing van de Dublinverordening, de geografische spreiding van de migranten en dergelijke meer. Hebt u die standpunten – als u die al hebt, maar ik denk dat u die toch zou moeten hebben – kenbaar gemaakt aan de Federale Regering?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, het Franse voorzitterschap stelde ter voorbereiding van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 3 en 4 februari een aantal discussiepapers ter beschikking. Die papers behandelden onder meer de asiel- en migratiehervorming, alsook de hervorming en de governance van de Schengenzone. Volgens de eigen Franse rapportering over die informele Raad waren de ministers het eens over de oprichting van een Schengenraad. Niet iedereen was echter overtuigd van de meerwaarde daarvan. Tegenstemmen argumenteerden dat er reeds regelmatig overleg plaatsvindt. Wel bestond consensus over de noodzaak van een snelle en meer politieke opvolging van het Schengengebied, zeker als er acute problemen zijn die snelle actie vereisen. De recente ontwikkelingen in Wit-Rusland illustreren de nood aan snel handelen.

Op 3 maart komt de Schengenraad voor het eerst samen. Men zet in op monitoring en een coördinatieplatform. Daarnaast werkt men verder aan hervormingen van de Schengenzone. Concreet zal het onder meer gaan over de Schengengrenscore, evaluatie en een monitoringmechanisme.

De ministers bespraken ook de hervorming van het asiel- en migratiebeleid en het stappenplan van het Franse voorzitterschap om gradueel vooruitgang te kunnen maken in deze complexe onderhandelingen. België vroeg aandacht voor de problematiek van de secundaire migratiestromen.

Mijn diensten namen deel aan de interfederale DGE-vergaderingen (directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie) en aan de COORAM-vergaderingen (Coördinatie Asiel en Migratie) op de FOD Buitenlandse Zaken. In die coördinatie-vergaderingen wordt de deelname aan de EU-raden Justitie en Binnenlandse Zaken voorbereid. Ook de Belgische standpunten komen aan bod.

Verder volgen mijn diensten de verslaggeving op van die raden en de werkzaamheden van de onderliggende raadswerkgroepen. Zoals eerder gesteld in deze commissie, behoort het Schengenacquis of de hervorming van het Europese asiel- en migratiekader echter niet tot de formele Vlaamse bevoegdheden. Uiteraard zijn we waakzaam voor deelaspecten die Vlaamse bevoegdheden betreffen, zoals economische migratie en integratie. We volgen de EU-ontwikkelingen in die domeinen op de voet in functie van mogelijke effecten op andere Vlaamse bevoegdheden.

U vroeg ook naar mijn standpunt, mijnheer Deckmyn. Ik verwijs in die optiek graag naar mijn antwoord op uw vraag om uitleg 3842 van 15 juni 2021 over de hervorming van de Schengenzone. Ik ging er uitvoerig in op de standpunten van de Vlaamse Regering op basis van de EU-visienota en reageerde er op de voorgestelde hervorming van de Schengenzone. Globaal denk ik dat er op Europees niveau een goed evenwicht moet worden gevonden tussen solidariteit en verantwoordelijkheid. Als we de balans opmaken van de enorm moeizame gesprekken die daarover sinds de migratiecrisis van 2015 lopen, is het echter duidelijk dat een oplossing, gezien de sterk tegengestelde belangen, allesbehalve evident is.

Tot slot vroeg u of ik die standpunten kenbaar heb gemaakt aan de Federale Regering. Als het onze bevoegdheden aangaat, maakt de Vlaamse Regering haar standpunten over. Daarnaast volgen we ook de ruime Europese discussies met het oog op eventuele secundaire impact op Vlaamse beleidsdomeinen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister-president. Het is niet de eerste keer dat ik u hieromtrent vragen stel, zoals u zelf ook aangaf. Ik kan u geruststellen: het zal ook niet de laatste keer zijn dat ik u daarover vragen stel.

Blijkbaar zijn er nu verschillende papers die behandeld worden binnen Europa. Vreest u dan niet dat dat een nieuwe praatbarak gaat worden? We hebben in het verleden gezien dat er inderdaad tegengestelde visies zijn. Frankrijk heeft zich wel geëngageerd om alles op een bepaalde lijn te proberen krijgen, maar ik vrees dat dat niet zal lukken.

Een van de elementen uit onder andere die papers zou dus de oprichting van de Schengenraad zijn. Het verbaast mij enerzijds, maar aan de andere kant ook weer niet, dat bepaalde lidstaten daar geen voorstander van zijn. Nochtans toont de situatie in Europa aan dat er zich toch een acuut probleem voordoet. En ik verwijs dan niet enkel naar de buitengrenzenproblematiek. U hebt zelf verwezen naar de situatie in Wit-Rusland. Maar we hebben natuurlijk ook de situatie met de asielchantage die Turkije al vaak gehanteerd heeft richting Europa.

Ongeacht dit debat vraag ik me af of we snel een oplossing zullen krijgen voor het feit dat Europa nu nog altijd een soort van vluchtelingenmagneet is. Ondanks de stoere praatjes van het Franse voorzitterschap vrees ik dat daar weinig beweging in gaat komen. Ik meen dat uw antwoord dat voor een stuk bevestigt, dat er nog steeds tegenstrijdige visies zijn binnen Europa en dat de zaak nog altijd vastzit op dat vlak. U zult mij ongetwijfeld tegenspreken, mocht dat niet waar zijn.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik neem aan dat dit bij uitstek een thema is om op Europees niveau, met nu 27 lidstaten, de neuzen in dezelfde richting te krijgen. Dat is geen evidentie. U kunt dat dan een praatbarak noemen. Ik heb in mijn vorige functie zelf aan die vergaderingen deelgenomen. Ik kan ook niet ontkennen dat daar heel veel gepraat wordt en dat je de resultaten op het terrein wel in vraag kunt stellen, maar er is niet veel alternatief voor. Als we een Schengen-akkoord onder elkaar hebben, als we dat heel belangrijk vinden voor het vrije verkeer van goederen en personen in die Schengenzone, wat ook belangrijk is voor onze economie en zo, dan moeten we zien dat de buitengrenzen goed beveiligd zijn. Het ene moet gepaard gaan met het andere.

Ik stel met u vast dat dat een moeizaam proces is om de neuzen in de Europese Unie in dezelfde richting te krijgen. Maar ik zie niet veel alternatief dan voort te blijven praten en trachten beslissingen te nemen. Ik zie niet veel alternatief.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Aan de ene kant is het belangrijk dat de buitengrenzen goed beveiligd worden. Dat is de ene discussie. Dat is een belangrijke discussie. En goed, daar zal wel genoeg over gepraat moeten worden, maar een discussie over het echt beschermen van je buitengrenzen kan normaal gezien toch niet te ingewikkeld zijn? Maar misschien zal ik weer verkeerd zijn.

De vraag over Schengen en de interne grenzen is een andere discussie. Daar begrijp ik wel dat het nog veel ingewikkelder is. Maar ik wil daar toch ook een beetje kritisch zijn door te stellen dat men altijd gezegd heeft dat het vrije verkeer van personen heilig was en dat we daar niet aan mochten tornen, maar met de recente crisis hebben we gezien dat het blijkbaar toch niet onmogelijk is om in bepaalde gevallen de grenzen te sluiten. Ik denk dus dat discussie daar in de toekomst ook over moet kunnen gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.